

فصل اول: شکر کتهای تضامنی

شرکتهای تضامنی:

طبق ماده ۱۰ قانون تجارت:

تاثر کسی است که شغل معمولی خود را معاملات تجاری قرار بدهد. معاملات تجاری طبق ماده ۱۰ قانون تجارت شامل:

- ۱- خرید یا تحصیل هر نوع مال منقول به فروش یا اجاره اعم از اینکه تصرفاتی در آن شده یا نشده باشد.
- ۲- تصدی به حمل و نقل از راه خشکی یا آب یا هوا به هر نحوی که باشد.
- ۳- هر قسم عملیات دلالی یا حق العمل کاری (کمسیون) و یا عاملی و همچنین تصدی به هر نوع تالیساتی که برای انجام بعضی از امور ایجاد می شود از قبیل تسهیل معاملات ملکی یا پیمان کردن تهیه و رساندن ملزومات و غیره.
- ۴- تالیس و بکار انداختن هر قسم کارخانه مشروط بر اینکه برای رفع حوائج شخصی نباشد.
- ۵- تصدی و عملیات حراجی
- ۶- تصدی به هر قسم نمایشگاه
- ۷- هر قسم عملیات صرافتی و بانکی و...

در قانون تجارت ایران در خصوص شرکت تعریفی ارائه نشده است ولی مطابق ماده ۵۷۱ (ق م) شرکت عبارت است از اجتماع حقوق مالکین متعدد در شیء واحد به نحو امانه.

شرکتهای تجاری شرکتهای هستند که به امور تجاری مبادرت می ورزد. ماده ۲۰ قانون تجارت شرکتهای تجاری را به هفت نوع تقسیم نموده است:

- ۱- شرکتهای سهامی (عام و خاص)
- ۲- شرکتهای تضامنی
- ۳- شرکتهای مختلط سهامی
- ۴- شرکتهای مختلط غیر سهامی
- ۵- شرکتهای سسی
- ۶- شرکتهای با مسئولیت محدود
- ۷- شرکتهای تناوبی تولید و مصرف

در این بخش ابتدا بطور مختصر با هر یک از اقسام شرکتهای فوق الذکر آشنا می شویم.

۱- شرکتهای سهامی: شرکتهای سهامی، شرکتی است که سرمایه آن به سهام تقسیم شده است و مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آن است.

اهداف آموزشی:

بعد از مطالعه این فصل:

- ۱- شما باید با انواع شرکتهای آشنا شوید.
- ۲- شما باید با ویژگیهای شرکتهای تضامنی آشنا شوید.
- ۳- شما باید با مراحل تشکیل شرکتهای تضامنی آشنا شوید.
- ۴- شما باید با نحوه تقسیم سود در شرکتهای تضامنی آشنا شوید.
- ۵- شما باید با نحوه ورود و خروج شرکتهای تضامنی آشنا شوید.
- ۶- شما باید با نحوه خروج شریک آشنا شوید.
- ۷- شما باید با نحوه انحلال شرکتهای تضامنی آشنا شوید.

طبق ماده (۹۹ ق.ت) در اسم شرکت باید عبارت "با مسئولیت محدود" قید شود والا آن شرکت در مقابل اشخاص ثالث، شرکت تضامنی محسوب و تابع مقررات آن خواهد بود و همچنین اسم شرکت نباید متضمن اسم هر یک از شرکاء باشد والا شریکی که اسم او در اسم شرکت قید شده در مقابل اشخاص ثالث حکم شریک ضامن در شرکت تضامنی را خواهد داشت.

۷- شرکت تعاونی تولید و مصرف:

شرکتی است که بین عده ای از ارباب حرف تشکیل می شود و شرکاء مساغل خود را برای تولید و فروش اشیاء یا اجناس بکار می برند. (ماده ۱۹۰ ق.ت)

شرکت تعاونی مصرف شرکتی است که برای مقاصد ذیل تشکیل می شود:

الف: فروش اجناس لازمه برای مصارف زندگانی اعم از اینکه اجناس مزبور را شرکاء ایجاد کرده یا خریده باشند.

ب: تقسیمه نفع و ضرر بین شرکاء به نسبت خرید هر یک از آنها.

شرکتهای تضامنی

همانطور که در صفحات قبل ذکر شد شرکت تضامنی شرکتی است که در تحت اسم مخصوص برای امور تجاری بین دو یا چند نفر با مسئولیت تضامنی تشکیل می شود و اگر دارایی شرکت برای تادیه تمام قروض کافی نباشد هر یک از شرکاء مسئول پرداخت تمام قروض شرکت است و هر گونه قراری بین شرکاء بر خلاف این ترتیب داده شده باشد، در مقابل اشخاص ثالث کان لم یکن خواهد بود. (ماده ۱۱۶ ق.ت)

بر اساس (ماده ۱۶۵ ق.ت) در اسم شرکت تضامنی باید عبارت "شرکت تضامنی" و لااقل یک نفر از شرکاء ذکر شود در صورتی که اسم شرکت مشتمل بر اسمی تمام شرکاء نباشد، باید بعد از اسم شریک یا شرکایی که ذکر شده است عبارتی از قبیل "و شرکاء" و "یا" و برادران" قید شود.

ویژگی شرکتهای تضامنی:

۱- ورود شریک جدید با رضایت کامل شرکاء:
در شرکتهای تضامنی طبق ماده ۱۲۳ قانون تجارت هیچ یک از شرکاء نمی توانند سهم خود را به دیگری منتقل کنند مگر به رضایت کامل تمام شرکاء، ولی در شرکتی مانند سهامی عام هیچ گونه محدودیت در این مورد وجود ندارد.

۲- حیات محدود:

یک شرکت تضامنی امکان دارد با گذاره گیری، فوت، ورشکستگی و یا عدم صلاحیت یک شریک منحل گردد. حتی ورود یک شریک جدید به شرکت تضامنی به طور قانونی به منزله خانمه فعالیتهای شرکت تضامنی قبلی تلقی می گردد که یک شرکت جدید تاسیس می شود.

شرکتهای سهامی دو نوع هستند:

الف: شرکتهایی که مؤسسين آنها قسمتی از سرمایه شرکت را از طریق فروش سهام به مردم تامین می کنند اینگونه شرکتهای سهامی عام گویند.

ب: شرکتهای که تمام سرمایه آنها در موقع تاسیس منحصرأ توسط مؤسسين تامین گردیده است اینگونه شرکتهای سهامی خاص گویند.

۲- شرکت تضامنی:

شرکت تضامنی شرکتهایی هستند که تحت اسم مخصوص به امور تجاری بین دو یا چند نفر با مسئولیت تضامنی تشکیل می شود و اگر دارایی شرکت برای تادیه تمام قروض کافی نباشد هر یک از شرکاء مسئول پرداخت تمام قروض شرکت است. (ماده ۱۱۶ ق.ت)

۳- شرکت مختلط سهامی: سرت اسرور

شرکت مختلط سهامی، شرکتی است که تحت اسم مخصوص بین یک عده شرکای سهامی و یک یا چند نفر شریک ضامن تشکیل می شود. شرکای سهامی کسانی هستند که سرمایه آنها به صورت سهام و یا قطعات سهام تسلوا القیمه درآمده و مسئولیت آنها تا میزان همان سرمایه ای است که در شرکت دارند.

شریک ضامن کسی است که سرمایه او بصورت سهام درآمده و مسئول کلیه قروضی است که ممکن است علاوه بر دارایی شرکت پیدا شود.

۴- شرکت مختلط غیر سهامی:

شرکت مختلط غیر سهامی، شرکتی است که برای امور تجاری در تحت اسم مخصوص بین یک یا چند نفر شریک ضامن و یک یا چند نفر شریک با مسئولیت محدود تشکیل می شود.

شریک ضامن مسئول کلیه قروضی است که ممکن است علاوه بر دارایی شرکت ایجاد شود. شریک با مسئولیت محدود کسی است که مسئولیت او فقط تا میزان سرمایه ای است که در شرکت گزارده و یا بایستی بگذارد. در اسم شرکت باید عبارت "شرکت مختلط" و لااقل اسم یکی از شرکای ضامن قید شود. (ماده ۱۴۱ ق.ت)

۵- شرکت نسبی:

شرکت نسبی، شرکتی است که برای امور تجاری در تحت اسم مخصوص بین دو یا چند نفر تشکیل و مسئولیت هر یک از شرکاء به نسبت سرمایه ای است که در شرکت گذاشته است. (ماده ۱۸۳ ق.ت)

در اسم شرکت نسبی عبارت "شرکت نسبی" و لااقل اسم یک نفر از شرکاء باید ذکر شود. در صورتی که اسم شرکت مشتمل بر اسمی تمام شرکاء نباشد، بعد از اسم شریک یا شرکایی که ذکر شده عبارتی از قبیل "و شرکاء" یا "و برادران" ضروری است.

۶- شرکت با مسئولیت محدود:

شرکتی است که بین دو یا چند نفر برای امور تجاری تشکیل شده و هر یک از شرکاء بدون اینکه سرمایه به سهام یا قطعات سهام تقسیم شده باشد، فقط تا میزان سرمایه خود در شرکت مسئول قروض و تعهدات شرکت است. (ماده ۹۴ ق.ت)

معمولاً کسانی که قصد دارند شرکتی را تاسیس کنند ابتدا ویژگیها و مشخصات شرکتهای هفت گانه را بررسی و سپس اقدام به تشکیل شرکت می نمایند. "شرکت نامه قراردادی است که به صورت کتبی بین شرکاء مطابق قوانین و مقررات قانون تجارت و قانون ثبت شرکتهای صورت می گیرد" شرکت نامه حاوی توافقیهای شرکاء، در خصوص نحوه تقسیم سود و زیان، حقوق و برادریهای شرکاء، ورود و خروج شرکاء، انحلال و ... می باشد. اهم مطالبی که در یک شرکت نامه قید می شود شامل:

- ۱- نام شرکت تضامنی
- ۲- محل قانونی شرکت
- ۳- موضوع و نوع فعالیت شرکت و اهداف
- ۴- تاریخ افتتاح شرکت
- ۵- مدت فعالیت شرکت
- ۶- میزان سرمایه شرکاء (آورده نقدی و غیر نقدی)
- ۷- مشخصات و اسامی شرکاء
- ۸- دوره حسابداری
- ۹- نحوه ورود و خروج شرکاء
- ۱۰- تعیین پاداش و حقوق و برادری شرکاء
- ۱۱- توافقی حالی مربوط به انحلال شرکت و...

بطور کلی باید در تنظیم شرکتنامه وقت کافی صورت گیرد چون تغییر در مفاد شرکتنامه صورت نمی گیرد مگر آنکه کلیه شرکاء موافق باشند.

حسابداری شرکتهای تضامنی:

۱- سرمایه گذاری شرکاء:

شرکت تضامنی، با سرمایه گذاری دو یا چند نفر شریک تشکیل می شود. آورده های شرکاء می تواند بصورت نقدی یا غیر نقدی باشد. ماده ۱۲۳ قانون تجارت مقرر می دارد:

"در شرکتهای تضامنی اگر سهم الشرکه یک یا چند نفر، غیر نقدی باشد باید سهم الشرکه مزبور قبلاً به تراضی تمام شرکاء تقویم شود."

لذا داراییهای شرکاء به ارزش متعارف «بازار» ارزیابی می گردد در این موارد علاوه بر دارایی ها، بدهی ها و اندوخته ها هم به شرکت انتقال می یابد.

ممکن است در برخی موارد شرکت تضامنی در اثر انقراض دو یا چند تجار بخانه یا موسسه فردی تشکیل شود. بنابراین همانطور که ذکر شد آورده های غیر نقدی آنها را ارزیابی می کنیم و پس از ارزیابی ثبت زیر را انجام می دهیم:

۳- سهولت در تشکیل شرکت تضامنی:

شرکت تضامنی در مقایسه با شرکت سهامی که برای تشکیل آن مراحل متعدد قانونی وجود دارد، به دلیل تعداد اندک شرکای آن به آسانی و سهولت و سرعت تشکیل می گردد و مقررات کمتری وجود دارد.

۴- مسئولیت تضامنی هر یک از شرکاء:

یکی از ویژگیهای متمایز این شرکتها "مسئولیت تضامنی شرکاء" است، در یک شرکت سهامی مسئولیت شرکاء محدود به سرمایه آنها است ولی در یک شرکت تضامنی، مسئولیت شرکاء محدود به سرمایه آنها نیست بلکه اگر دارایی شرکت برای تالیه تمام قروض کافی نباشد هر یک از شرکاء مسئول تمام قروض خواهند بود و هرگونه توافق بین شرکاء بر خلاف این در مقابل اشخاص ثالث "گان لم یکن" خواهد بود. (ماده ۱۱۶ ق.ت)

۵- مدیریت شرکت تضامنی:

مدیریت شرکتهای تضامنی معمولاً توسط صاحبان شرکت صورت می گیرد و طبق ماده ۱۲۰ قانون تجارت، در شرکت تضامنی، شرکاء باید لا اقل یک نفر از میان خود یا از خارج را به سمت مدیر تعیین نمایند.

۶- اعتبار شرکاء:

معمولاً شرکای شرکتهای تضامنی، اشخاص معتبر و متمکن هستند و به دلیل ویژگی تضامنی بودن مسئولیت شرکاء، ایجاب می کند که اعتبار اشخاص بالا باشد و اینکه این نوع شرکها معمولاً بین افرادی که اعتبار، شهرت و قدرت مالی بالا و نسبتاً یکسانی دارند، تشکیل می شود.

۷- نام شرکت:

در ماده ۱۱۷ قانون تجارت در خصوص نام شرکت تضامنی آمده است که در نام شرکت تضامنی باید واژه "شرکت تضامنی" قید شود و نام حداقل یکی از شرکاء در آن قید گردد.

در صورتی که شرکاء یک شرکت تضامنی چندین نفر باشند و نخواهیم نام کلیه آنها قید شود در این صورت باید از واژه و عبارتی مانند برادران، فرزندان و شرکاء و... استفاده شود. به عنوان مثال الف، ب، ج و د شرکاء شرکت تضامنی هستند و نام شرکت به صورت "شرکت تضامنی الف و شرکاء" تعیین می شود.

۸- تعداد شرکاء:

در شرکتهای تضامنی حداقل شرکاء ۲ نفر است ولی حداکثری برای تعداد شرکاء تعیین نشده است. تشکیل شرکتهای تضامنی:

* برای تشکیل شرکت تضامنی دو اقدام ضرورت دارد.

۱- شرکت نامه شرکتهای تضامنی، مطابق قوانین و مقررات تنظیم گردد.

۲- هر یک از شرکاء کلیه سرمایه نقدی را پرداخت نماید و یا اینکه اگر آورده غیر نقدی (مثل زمین، ساختمان و...) داشته باشد آن را باید به قیمت متعارف ارزیابی نماید و اینکه نتیجه این ارزیابی مورد توافق سایر شرکاء قرار گیرد.

۱- حسابداری شرکتهای غیر سهامی فریده پور رضوان، ص ۳۴، ناشر: انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران، چاپ اول ۱۳۷۴

۲۰۰۰	بانک
۲۵۰۰	بدهکاران
۵۵۰۰	م. کالا
۲۰۰۰۰	ساختمان
۳۰۰۰۰۰	سرمایه آقای محمدی

بابت سرمایه گذاری آقای محمدی

بدهکاران	بانک	م. کالا
۲۵۰۰ (۲)	۱۰۰۰ (۱) ۲۰۰۰ (۲)	۷۰۰۰ (۱) ۵۵۰۰ (۲)
	۳۰۰۰	۱۲۵۰۰

سرمایه محمدی	ساختمان	سرمایه عرفانی	اتاناه
۳۰۰۰۰	۲۰۰۰۰ (۲)	۱۰۰۰۰ (۱)	۲۰۰۰ (۱)
	۱۰۰۰۰		

موسسه نظامی عرفانی و محمدی
ترازنامه

۸۲/۱۲/۲۵

۱۰۰۰۰	سرمایه آقای عرفانی	۳۰۰۰	بانک
۲۰۰۰۰	سرمایه آقای محمدی	۲۵۰۰	بدهکاران
		۱۲۵۰۰	موجودی کالا
		۲۰۰۰	اتاناه
		۲۰۰۰۰	ساختمان
۴۰۰۰۰		۴۰۰۰۰	جمع

بابت سرمایه گذاری اولیه (تقدی و غیر نقدی):

xxxxxx	بانک
xxxxxx	بدهکاران
xxxxxx	موجودی کالا
xxxxxx	اتاناه
xxxxxx	سرمایه الف
xxxxxx	سرمایه ب

تاریخ ثبت سند: ۸۲/۱۲/۲۵

مثال ۱:

آقای عرفانی و محمدی هر یک دارای فروشگاه عمده فروشی می باشند و در تاریخ ۸۲/۱۲/۲۵ تصمیم به تاسیس شرکت نظامی گرفتند. داراییهای هر یک از شرکاء (آزده های نقدی و غیر نقدی) به شرح زیر بوده است:

آقای محمدی			آقای عرفانی		
عنوان حساب	طبق دفتر	بعد از ارزیابی	عنوان حساب	طبق دفتر	بعد از ارزیابی
بانک	۲۰۰۰	۲۰۰۰	بانک	۱۰۰۰	۱۰۰۰
بدهکاران	۲۰۰۰	۲۵۰۰	م. کالا	۵۰۰۰	۷۰۰۰
م. کالا	۶۰۰۰	۵۵۰۰	اتاناه	۲۰۰۰	۲۰۰۰
ساختمان	۱۴۰۰۰	۲۰۰۰۰			

مطلوب است:

- ۱) ثبت سرمایه گذاری شرکاء در دفتر روزنامه و انتقال به دفتر کل (T)
- ۲) تهیه ترازنامه در ۸۲/۱۲/۲۵

۱۰۰۰	بانک
۷۰۰۰	م. کالا
۲۰۰۰	اتاناه
۱۰۰۰۰	سرمایه آقای عرفانی

بابت سرمایه گذاری آقای عرفانی

شرکتهای تضامنی

بین شرکاء برای ارزیابی داراییها و بدهی ها توافقهای زیر صورت گرفت :

توافقات در مورد ترازنامه رضایی :

۱- مبلغ ۵۰۰ ریال از بدهکاران سوخت شده تلقی گردید .

۲- طبق نظر کارشناس رسمی موجودی کالا ۳۵۰۰۰ ریال ، ملزومات ۷۰۰۰ ریال ، ساختمان ۳۲۰۰۰ ریال و وسایل نقلیه ۱۰۰۰۰ ریال ارزیابی شد .

۳- به علت تجربه و حسن شهرت رضایی در زمینه موضوع فعالیت شرکت ، ۲۰۰۰ ریال سرقفلی برای ایشان در نظر گرفته شد .

در مورد ترازنامه موسسه بهرنگی توافقات زیر صورت گرفته است :

- ذخیره م.م مورد نیاز ۲۰۰۰ ریال در نظر گرفته شد .

- موجودی کالا ۱۲۰۰۰ ریال و اثاثه ۷۰۰۰ ریال ارزیابی گردد .

۴- مبلغ ۱۵۰۰ ریال بیش پرداخت بسمه در دفاتر بهرنگی ثبت نشده بود که قرار گردید به عنوان آورده غیر نقدی ارزیابی گردید .

مطلوب است :

- ۱) ثبت لازم در دفتر روزنامه
- ۲) انتقال به دفتر کل
- ۳) تهیه ترازنامه بعد از تاسیس شرکت تضامنی

دفاتر موسسه خانه رضایی

ارزایی	طبق دفاتر	شرح
۶۰۰۰	۶۰۰۰	بانک
۳۵۰۰	۴۰۰۰	حساب های دریافتی
۳۵۰۰۰	۳۰۰۰۰	موجودی کالا
۷۰۰	۱۰۰۰	موجودی ملزومات مصرفی
۴۲۰۰۰	۳۸۰۰۰	ساختمان (خالص)
۱۰۰۰۰	۱۹۰۰۰	وسایل نقلیه (خالص)
۲۰۰۰	-	سرقفلی
(۱۰۰۰۰)	(۱۰۰۰۰)	حساب های پرداختی
(۵۰۰۰)	(۵۰۰۰)	اسناد پرداختی
۸۴۲۰۰	۸۴۲۰۰	سرمایه رضایی

تذکر:

رضایی و بهرنگی دارای دو موسسه انفرادی هستند . این دو نفر برای توسعه فعالیت خود تصمیم به تاسیس شرکت تضامنی گرفتند . ترازنامه هر یک از شرکا در تاریخ ۸۴/۴/۱۰ به شرح زیر است :

موسسه رضایی		موسسه بهرنگی	
ترازنامه		ترازنامه	
۸۴/۴/۱۰		۸۴/۴/۱۰	
حسابهای پرداختی	۶۰۰۰	حسابهای پرداختی	۵۰۰۰
اسناد پرداختی	۴۰۰۰	سرمایه بهرنگی	۲۰۰۰۰
استهلاک ابلانته ساختمان	۴۰۰۰۰		
استهلاک ابلانته وسایل نقلیه	۲۰۰۰۰		
سرمایه رضایی	۳۰۰۰۰		
	۱۰۰۰۰		
جمع	۱۰۱۰۰۰	جمع	۲۰۰۰۰

مثال ۲:

برای رضایی مبلغ سرمایه قابل ثبت ۸۴۲۰۰ ریال است. و دارایی و بدهی ها نیز طبق ارزیابی انجام شده به صورت زیر ثبت خواهد شد.

بانک	۶۰۰۰
حساب های دریافتی	۳۵۰۰
موجودی کالا	۳۵۰۰
موجودی ملزومات مصرفی	۷۰۰
ساختمان	۴۲۰۰۰
وسایل نقلیه	۱۰۰۰۰
سرقفلی	۲۰۰۰
حساب های پرداختی	۱۰۰۰۰
اسناد پرداختی	۵۰۰۰
سرمایه رضایی	۸۴۲۰۰

دفاتر موسسه بهرنگی

شرح	طبق دفاتر	ارزیابی
بانک	۵۰۰۰	۵۰۰۰
حساب های دریافتی	۶۰۰۰	۶۰۰۰
ذخیره مطالبات مشکوک الوصول	(۱۰۰۰)	(۲۰۰۰)
موجودی کالا	۱۵۰۰۰	۱۲۰۰۰
اثاثه (ارزش دفتری)	۵۰۰۰	۷۰۰۰
پیش پرداخت بیمه	-	۱۵۰۰
حساب های پرداختی	(۱۰۰۰۰)	(۱۰۰۰۰)
سرمایه خانم بهرنگی	۲۰۰۰۰	۱۹۵۰۰

تذکر:

برای بهرنگی مبلغ سرمایه قابل ثبت ۱۹۵۰۰ ریال است. دارایی و بدهی ها نیز طبق ارزیابی انجام شده به صورت زیر ثبت خواهد شد.

بانک	۵۰۰۰
حساب های دریافتی	۶۰۰۰
م. کالا	۱۲۰۰۰
اثاثه	۷۰۰۰
پ پ بیمه	۱۵۰۰
حسابهای پرداختی	۱۰۰۰۰
ذخیره م. م.	۲۰۰۰
سرمایه بهرنگی	۱۹۵۰۰

بدهی دارایی به نسبت راست می شود

ملزومات	بانک	م. کالا
۷۰۰	۶۰۰۰	۳۵۰۰۰
۷۰۰	۵۰۰۰	۱۲۰۰۰
	۱۱۰۰۰	۴۷۰۰۰
ساختمان	حسابهای دریافتی	اثاثه
۴۲۰۰۰	۳۵۰۰	۷۰۰۰
۴۲۰۰۰	۶۰۰۰	۷۰۰۰
	۹۵۰۰	
سرمایه بهرنگی	حسابهای پرداختی	وسایل نقلیه
۱۹۵۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰
۱۹۵۰۰	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰
	۲۰۰۰۰	

اسناد پرداختی	سرمایه رضایی
۵۰۰۰	۸۴۲۰۰
۵۰۰۰	۸۴۲۰۰

شرکت تضامنی رضایی- بهرنگی
ترازنامه
تاریخ منتهی به ۱۰ / ۴ / ۸۴

۲۰۰۰۰	حسابهای پرداختی	۱۱۰۰۰	بانک
۵۰۰۰	اسناد پرداختی	۹۵۰۰	ح. دریافتی
۸۴۲۰۰	سرمایه رضایی	(۲۰۰۰)	ذخیره م.م
۱۹۵۰۰	سرمایه بهرنگی	۷۵۰۰	خالص حساب های دریافتی
		۴۷۰۰۰	موجودی کالا
		۷۰۰	ملزومات
		۱۵۰۰	بدهی بیمه
		۷۰۰۰	اثاثه
		۴۲۰۰۰	ساختمان
		۱۰۰۰۰	وسایل نقلیه
		۲۰۰۰	سرقفلی
		۱۲۸۷۰۰	جمع
۱۲۸۷۰۰			

سرمایه گذاری اضافی:

شرکاء شرکت تضامنی ممکن است به دلیل توسعه فعالیت های موسسه تصمیم بگیرند که سرمایه شرکت را افزایش دهند. بنابراین باید این موضوع در شرکت نامه قید گردد .
به عنوان مثال رضایی و بهرنگی که شرکاء یک شرکت تضامنی هستند تصمیم گرفتند سرمایه شرکت را افزایش دهند . سرمایه گذاری نقدی مجدد رضایی و بهرنگی به ترتیب ۷۰۰ و ۸۰۰ ریال است . مطلوبست ثبت رویداد مالی در دفتر روزنامه :

۱۵۰۰	بانک
۷۰۰	سرمایه رضایی
۸۰۰	سرمایه بهرنگی

بابت سرمایه گذاری اضافی

شرکت های تضامنی

سایر حسابهای شرکت تضامنی:

علاوه بر حسابهای معمول، در شرکت های تضامنی حسابهای دیگری نیز وجود دارد که شامل:

- ۱- حساب سرمایه شرکاء
- ۲- حساب جاری شرکاء
- ۳- حساب برداشت شرکاء
- ۴- حساب وام شرکاء

حساب سرمایه:

در مؤسسات انفرادی در پایان سال مالی سود موسسه، برداشت شخصی و ... به حساب سرمایه انتقال می یابد ولی در شرکت تضامنی تغییر مبلغ سرمایه نیاز به تشریفات قانونی خاص دارد و ثبت آن تغییرات در اداره ثبت شرکتها الزامی است . به این شیوه "روش سرمایه ثابت" گویند که در قانون تجارت کشور ما نیز مورد تاکید است.

حساب برداشت:

طبق مفاد مندرج در برخی از شرکتنامه ها شرکاء می توانند وجه نقد یا کالا یا دارایی دیگری را برای مصارف شخصی خود برداشت نمایند که تحت عنوان "برداشت" ثبت خواهد شد. ضمناً برای هر یک از شرکاء در صورت برداشت، حسابی تحت همین عنوان افتتاح خواهد شد .
در صورت برداشت ثبت زیر انجام می گردد.

برداشت- شریک...	XXX
بانک / حسابهای دیگر	XXX

ثبت برداشت شریک ...

حساب برداشت یک حساب موقت است و در پایان سال مالی باید به حساب جاری منتقل شود.

حساب جاری- شرکاء	XXX
برداشت	XXX

البته در برخی موارد حساب برداشت بکار نمی رود بلکه برداشت شرکاء در حساب جاری آنها عمل می گردند بهرنگی و رضایی شرکای یک شرکت تضامنی هستند رضایی ۱۰۰۰۰ ریال بصورت نقد و بهرنگی ۵۰۰۰۰ ریال موجودی کالا از شرکت برداشت نموده است :

سود و زیان در شرکت های تضامنی :

در ماده ۱۱۹ قانون تجارت آمده است "در شرکت تضامنی منافع به نسبت سهم الشرکه بین شرکاء تقسیم می شود مگر آنکه شرکت نامه غیر از این ترتیب را مقرر داشته باشد."

سود یا زیان شرکت تضامنی میتواند به روشهای گوناگون بین شرکاء تقسیم شود که به برخی از آنها اشاره می شود.

۱- تقسیم سود یا زیان به نسبت معین در شرکت نامه %

۲- تقسیم سود یا زیان به نسبت سرمایه شرکاء

۳- تخصیص حق الزحمه یا پاداش و بهره (حسب مورد) و سپس تقسیم سود یا زیان باقیمانده به نسبت سهم الشرکه (سرمایه)

۴- تخصیص حق الزحمه یا حقوق، پاداش و بهره (حسب مورد) و سپس تقسیم سود یا زیان باقیمانده به صورت وجود سود در شرکت تضامنی و تقسیم آن بین شرکاء شتبه ای زیر انجام می شود

خلاصه سود و زیان	XXX
حساب تقسیم سود و زیان	XXX

بابت انتقال سود به حساب تقسیم سود

حساب تقسیم سود و زیان	XXX
حساب جاری - آقای الف	XXX
حساب جاری - آقای ب	XXX
حساب جاری - آقای ج	XXX

بابت تقسیم سود بین شرکاء

در صورت وجود زیان ثبت های فوق بر عکس می شود.
۱- تقسیم سود و زیان بین شرکاء به نسبت معین شده در شرکتنامه

مثال:

شرکت تضامنی کویان و برادران در سال ۱۳۷۱ سودی معادل ۱۰۰۰۰۰۰ ریال داشته است. در شرکتنامه نسبت تقسیم سود یا زیان بین کویان، سنا، نیما به ترتیب ۵۰٪، ۳۰٪، ۲۰٪ معین گردیده است.

مطلوبست تقسیم سود و ثبت لازم در دفتر روزنامه شرکت :
سهم کویان از سود ۱۰۰۰۰۰۰×۵۰٪=۵۰۰۰۰۰۰

برداشت رضایی	۱۰۰۰۰۰
برداشت بهره‌ریگی	۵۰۰۰۰
بانک	۱۰۰۰۰۰
موجودی کالا	۵۰۰۰۰۰

ثبت بابت برداشت شرکاء

حساب جاری:

همانطور که قبلا ذکر شد، تغییر مبلغ سرمایه در روش ثابت تابع تشریفات قانونی خاص می باشد و لذا فعالیت و معاملاتی مانند :

- سهم شرکاء از سود یا زیان
- حقوق شرکاء
- پاداش شرکاء
- بهره سرمایه (سود تضمین شده)
- برداشت شرکاء

* و حساب جاری شرکاء از جمله حسابهای دائمی بوده و در ترازنامه در سمت چپ ترازنامه بین بدهی و سرمایه نمایش داده می شود (این موضوع از نظر مفاهیم نظری حسابداری دارای اشکال است).

حساب جاری شرکاء نشان دهنده ارباب مال بین شرکاء و شرکت است (لذا اگر حساب جاری هر یک از شرکاء در پایان دوره مالی مانده "بستانکار" داشته باشد بیانگر "بدهی شرکت به شرکاء" است و بر عکس اگر مانده حساب جاری "بدهکار" باشد بیانگر "مطالبات شرکت از شرکاء" است.
وام شرکاء :

بانک	XXX
وام شرکاء ...	XXX

در برخی از موارد ممکن است یکی از شرکاء اقدام به دریافت وام از شرکت نماید. در این صورت تحت عنوان «وام شرکاء» ثبت می شود و در ترازنامه شرکت به عنوان «طلب شرکت» نگهداری می شود و بهره ای نیز به آن تعلق می گیرد. وام برداشتی شرکاء به شرکت را می توان در حساب جاری شرکاء نیز عمل نمود. و بر عکس در برخی از موارد اگر شرکت از نظر مالی و نقدیگی نیاز به وجهی داشته باشد می تواند به جای اخذ وام از بانکها یا موسسات اعتباری از شرکاء تامین مالی شود. در این صورت ثبت زیر انجام می شود.

در این صورت در ترازنامه به عنوان "بدهی شرکت" نشان داده می شود.

مبلغ سرمایه	ماه‌های از سال که در آن سرمایه تقسیم شده است	سرمایه			تاریخ
		مانده	پس	پیش	
//////	//////				
//////	//////				
//////	//////				
A	B				

مثال: $A = \frac{\text{میانگین سرمایه}}{B}$

شماره اول دوره حمید و سپید شرکاء یک شرکت تضمینی هستند سود سال جاری این شرکت ۱۰۰۰۰۰ ریال و سرمایه اول دوره حمید ۲۰۰۰۰۰ ریال است. آگای حمید در تاریخ ۸۰/۳/۱۹ مبلغ ۳۰۰۰۰۰ ریال برداشت و در تاریخ ۸۰/۸/۱۹ مبلغ ۵۰۰۰۰۰ ریال سرمایه گذاری مجدد نموده و دوباره در تاریخ ۸۰/۹/۱۹ مبلغ ۱۰۰۰۰۰ ریال برداشت کرده است. سرمایه اول دوره سپید ۱۰۰۰۰۰۰ ریال است و در تاریخ ۸۰/۴/۱۹ مبلغ ۲۰۰۰۰۰ ریال برداشت کرده است. سرمایه اول دوره سپید ۸۰/۸/۱۹ نیز ۱۰۰۰۰۰۰ ریال برداشت کرده است. مطلوب است محاسبه سود هر یک از شرکاء و همچنین ثبت لازم در دفتر روزنامه با مفروضات زیر:

- فرض الف: روش تقسیم سود بر مبنای میانگین موزون سرمایه باشد.
- فرض ب: روش تقسیم سود بر مبنای سرمایه اول دوره باشد.
- فرض ج: روش تقسیم سود بر مبنای سرمایه پایان دوره باشد.
- فرض د: روش تقسیم سود بر مبنای میانگین ساده سرمایه باشد.

حل: فرض الف) سرمایه حمید

مبلغ سرمایه	ماه‌های از سال که در آن سرمایه تقسیم شده است	مانده	پس	پیش	تاریخ
۳۰۰۰۰۰۰	۲	۲۰۰۰۰۰۰			۸۰/۱/۱۹
۸۵۰۰۰۰۰	۵	۱۷۰۰۰۰۰			۸۰/۳/۱۹
۲۳۰۰۰۰۰	۱	۲۳۰۰۰۰۰		۳۰۰۰۰۰۰	۸۰/۸/۱۹
۸۳۰۰۰۰۰	۲	۲۱۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰		۸۰/۸/۱۹
۲۳۱۰۰۰۰۰	۱۲			۱۰۰۰۰۰۰	۸۰/۸/۱۹

میانگین موزون سرمایه حمید = $12 \times 2310000 + 1 \times 2300000 = 19250000$

سهام سینا از سود $300000/30 = 10000$ ریال
سهام نیما از سود $200000/20 = 10000$ ریال

خلاصه سود و زیان	۱۰۰۰۰۰
حساب تقسیم سود و زیان	۱۰۰۰۰۰

بابت انتقال سود از خلاصه سود و زیان به حساب تقسیم سود سپس تقسیم سود شرکت بصورت زیر ثبت می شود:

حساب تقسیم سود	۱۰۰۰۰۰
حساب جاری کیوان	۵۰۰۰۰
حساب جاری سینا	۳۰۰۰۰
حساب جاری نیما	۲۰۰۰۰

بابت تقسیم سود بین شرکاء

۲- تقسیم سود بر اساس سهم الشترکه (سرمایه):

طبق قانون تجارت (ماده ۱۱۹) "سود بر اساس سهم الشترکه (سرمایه) تقسیم خواهد شد مگر آنکه شرکنامه غیر از این ترتیب را مقرر داشته باشد" اگر مبنای تقسیم سود بر اساس سرمایه (سهم الشترکه) باشد می توان برای تعیین میزان سرمایه از روشهای زیر استفاده نمود:

- ۱- بر اساس سرمایه اولیه
- ۲- بر اساس سرمایه پایان دوره
- ۳- بر اساس میانگین سرمایه (میانگین ساده - میانگین موزن)

روش یک و دو روش چندان مناسبی نیست. در روش میانگین ساده از فرمول زیر استفاده می شود:

$$\text{میانگین ساده سرمایه} = \frac{\text{سرمایه پایان دوره} + \text{سرمایه اول دوره}}{2}$$

روش میانگین موزن مناسب ترین روش است و عدالت بیشتر رعایت می گردد. برای محاسبه میانگین موزون سرمایه از جدول زیر استفاده می شود.

۱۰۰۰۰۰۰	خلاصه سود و زیان
۱۰۰۰۰۰۰	حساب تقسیم سود

بابت انتقال سود به حساب تقسیم سود

۶۶۶۶۶۶	حساب تقسیم سود
۱۰۰۰۰۰۰	حساب جاری حمید
۳۳۳۳۳۴	حساب جاری سعید

بابت تقسیم سود بین شرکا

بابت انتقال سود به حساب تقسیم سود

۲۰۰۰۰۰۰	سرمایه اول دوره حمید	۱۰۰۰۰۰۰۰	سرمایه اول دوره سعید
(۳۰۰۰۰۰۰)	برداشت	۲۰۰۰۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد
۵۰۰۰۰۰۰	سرمایه گذاری مجدد	(۱۰۰۰۰۰۰)	برداشت
(۱۰۰۰۰۰۰)	برداشت		
۳۱۰۰۰۰۰۰	سرمایه پایان دوره حمید	۱۱۰۰۰۰۰۰	سرمایه پایان دوره سعید

تذکر: در این حالت فرض شده است که برداشت از حساب سرمایه کاسته می شود.

$$۳۱۰۰۰۰۰ + ۱۱۰۰۰۰۰ = ۴۲۰۰۰۰۰$$

$$۳۱۰۰۰۰۰$$

$$۳۳۰۰۰۰۰ \times ۱۰۰۰۰۰۰ = ۶۶۶۶۶۶۰$$

$$۳۳۰۰۰۰۰$$

$$۱۱۰۰۰۰۰۰$$

$$۳۳۰۰۰۰۰ = ۳۳۳۳۷۵۰$$

۱۰۰۰۰۰۰	خلاصه سود و زیان
۱۰۰۰۰۰۰	حساب تقسیم سود

بابت انتقال سود به حساب تقسیم سود

سرمایه سعید

مبلغ سرمایه	ماه‌های از سال که در آن سرمایه تغییر نیافته است	مانده	پس	پد	تاریخ
۲۰۰۰۰۰۰	۳	۱۰۰۰۰۰۰			۸۰/۱/۱
۷۲۰۰۰۰۰۰	۶	۱۲۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰		۸۰/۴/۱
۳۳۰۰۰۰۰۰	۳	۱۱۰۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰	۸۰/۱۰/۱
۱۲۵۰۰۰۰۰	۱۲				

$$۱۲۵۰۰۰۰ \div ۱۲ = ۱۱۲۵۰۰۰$$

$$۱۹۲۵۰۰۰ + ۱۱۲۵۰۰۰ = ۳۰۵۰۰۰۰$$

$$۱۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۱۹۲۵۰۰۰}{۳۰۵۰۰۰۰} = ۶۳۱۱۲۷$$

سهم حمید از سود سال جاری

$$۱۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۱۱۲۵۰۰۰}{۳۰۵۰۰۰۰} = ۳۶۸۸۵۳$$

سهم سعید از سود سال جاری

۱۰۰۰۰۰۰۰	خلاصه سود و زیان
۱۰۰۰۰۰۰۰	حساب تقسیم سود

بابت انتقال سود به حساب تقسیم سود

۶۳۱۱۲۷	حساب جاری حمید
۳۶۸۸۵۳	حساب جاری سعید

بابت تقسیم سود بین شرکا

$$۲۰۰۰۰۰۰ + ۱۰۰۰۰۰۰ = ۳۰۰۰۰۰۰$$

کل سرمایه اول شرکا

$$۲۰۰۰۰۰۰ \times ۱۰۰۰۰۰۰ = ۶۶۶۶۶۶۶$$

$$۳۰۰۰۰۰۰$$

$$۱۰۰۰۰۰۰ \times ۱۰۰۰۰۰۰ = ۳۳۳۳۳۳۴$$

$$۳۰۰۰۰۰۰$$

سهم حمید از سود

سهم سعید از سود

فرض بی:

مبلغ یا درصد تقویر در خصوص حقوق یا پاداش شرکاء می تواند به طور روش عمل گردد.

۱- مبلغ حق الزحمه (حقوق) یا پاداش در صورت سود و زیان به عنوان هزینه عمل بگردد بلکه در حساب تقسیم سود و زیان عمل می شود. (در این کتاب این روش مورد نظر است)

۲- مبلغ حق الزحمه (حقوق) یا پاداش به عنوان هزینه ثبت گردد. و لذا به عنوان یک هزینه قابل قبول مالیاتی، باعث کاهش حالت خواهد شد در ایران به دلیل آنکه شرکتهای تضامی یکی از شرکتی هدفگانه است لذا این روش مورد استفاده قرار می گیرد.

در مواقعی که مبلغ سرمایه شرکاء یکسان نباشد استفاده از نسبت مساوی مناسب نمی باشد لذا برای رعایت عدالت و تشویق شرکاء به سرمایه گذاری، درصدی بعنوان "بهره تضمین سرمایه" مطالبه و به حساب شرکاء منظور می شود. باید توجه نماییم که مبلغ میزور هزینه بهره محسوب نمی شود بلکه این رقم در حساب تقسیم سود و زیان منظور خواهد شد در صورتی که مبلغ سرمایه در طی سال تغییر نماید مبلغ بهره با در نظر گرفتن میانگین مبلغ سرمایه مطالبه می شود.

در برخی از موارد ممکن است شرکاء توافق نمایند که بهره را بر اساس مانده حساب جاری محاسبه نمایند.
مثال:

- ۱- حقوق ماهانه ارزش ۱۵۰۰۰ ریال و حقوق ماهانه دیگر ۱۰۰۰۰ ریال است.
 - ۲- پاداش آیدین ۱۰٪ سود قبل از پاداش است.
 - ۳- ۲٪ نسبت به میانگین سرمایه، بهره (سود تضمینی) مطالبه می شود.
 - ۴- نسبت تقسیم سود ثابت ارزش، آیدین، آیدا به ترتیب ۲۰٪، ۳۰٪، ۵۰٪ است.
- جدول سرمایه ارزش، آیدین، آیدا به شرح زیر است:

تعداد روزهای سال که در آن سرمایه تغییر نیافته است	مبلغ سرمایه	مانده	پس	پد	تاریخ
۱۳۹	۲۷۸۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰	۱۳۸۲/۱/۱	
۳۴	۱۰۳۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۳۸۲/۵/۱۵	
۱۹۲	۴۸۰۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۱۳۸۲/۶/۱۸	
۲۶۵	۸۵۰۰۰۰۰۰				

حساب تقسیم سود	۱۰۰۰۰۰۰
حساب جاری حمید	۶۵۶۲۵۰
حساب جاری سعید	۳۴۳۷۵۰

بابت تقسیم سود بین شرکاء

فرض: (میانگین ساده)

$$\begin{aligned}
 2 &= 2 \times 200000 = 400000 \\
 1 &= 1 \times 1100000 = 1100000 \\
 1 &= 1 \times 1050000 = 1050000 \\
 \hline
 &= 2650000
 \end{aligned}$$

خلاصه سود و زیان	۱۰۰۰۰۰۰
حساب تقسیم سود	۱۰۰۰۰۰۰

بابت انتقال سود به حساب تقسیم سود

حساب تقسیم سود	۱۰۰۰۰۰۰
حساب جاری حمید	۶۶۱۲۹۰
حساب جاری سعید	۳۳۸۷۱۰

بابت تقسیم سود بین شرکاء

۳- تخصیص حق الزحمه (حقوق)، پاداش و بهره (حساب مورد) و تقسیم سود و زیان باقیمانده بر اساس نسبت معین:

طبق قانون تجارت (ماده ۱۲۰) "شرکاء باید حداقل یک نفر از میان خود یا از خارج راه سمت مدیر تعیین کنند." لذا بدلیل مشارکت و ارائه خدمات و مسوولیتی که برخی از شرکاء در شرکت بر عهده می گیرند ممکن است شرکاء توافق نمایند برای تشویق و قدردانی از خدمات تمام وقت یا نیمه وقت شرکاء، حق الزحمه (حقوق) یا پاداش به اینگونه شرکاء پرداخت نمایند.

$24785 \times \frac{1}{2} = 12392.5$
 $24785 \times \frac{1}{2} = 12392.5$
 $24785 \times \frac{1}{5} = 4957$

صورت تقسیم سود شرکت تضامنی آرش و آیدین

شرح	آرش	آیدین	آیضا	جمع
سود سال جاری	180000	120000	700000	700000
مبلغ حقوق شرکا	47124	27496	70000	(300000)
مبلغ پاداش	48572	7858	12520	(70000)
بهره سرمایه	275696	170354	253950	(87140)
سود باقیمانده				237850
تقسیم سود باقیمانده به نسبت معین				(237850)
جمع				

خلاصه سود و زیان
 700000
 حساب تقسیم سود و زیان

حساب تقسیم سود و زیان
 700000
 حساب جاری آرش
 حساب جاری آیدین
 حساب جاری آیضا
 253950

اگر در مثال قبلی سود شرکت در سال 1282مادال 200ریال باشد و سایر اطلاعات مثال قبلی بدون تغییر باشد مطلوب است:

مثال: 1

- تقسیم سود و زیان بین شرکا
- نسبت های لازم در دفتر روزنامه

$200000 \times \frac{1}{2} = 100000$
 پاداش آقای آیدین
 $207140 \times \frac{1}{2} = 103570$ سهم آرش از زیان باقیمانده

حساب سرمایه آیدین

تاریخ	بده	بستان	مانده	تعداد روزهای سال که در آن سرمایه تغییر نیافته است	مبلغ سرمایه
1387/1/1			100000	194	194000000
1387/7/8		800000	180000	171	307800000
			265		501800000

حساب سرمایه آیضا

تاریخ	بده	بستان	مانده	تعداد روزهای سال که در آن سرمایه تغییر نیافته است	مبلغ سرمایه
1387/1/1			500000	235	1175000000
1387/8/19		2000000	700000	30	2100000000
1387/9/19		2000000	900000	100	9000000000
			265		2285000000

الف: تقسیم سود بین شرکا
ب: نسبت های لازم در دفتر روزنامه

حل:

$1500000 \times 12 = 18000000$ حقوق سالیانه آرش
 $1000000 \times 12 = 12000000$ حقوق سالیانه آیدین
 $7000000 \times \frac{1}{10} = 700000$ پاداش آقای آیدین
 $85000000 \div 365 = 235616.5$ میانگین وزن سرمایه آرش
 $501800000 \div 365 = 1374795$ میانگین وزن سرمایه آیدین
 $2285000000 \div 365 = 626078$ میانگین وزن سرمایه آیضا
 $2356165 \times \frac{1}{2} = 1178082.5$ بهره سرمایه آرش
 $1374795 \times \frac{1}{2} = 687397.5$ بهره سرمایه آیدین
 $626078 \times \frac{1}{2} = 313039$ بهره سرمایه آیضا
 بهره - پاداش - حقوق شرکا = سود سال جاری = سودباقی مانده
 $7000000 - (18000000 + 12000000) - (1178082.5 + 687397.5 + 313039) = 237850$

بالاترین سهم ۱۵٪ سود قبل از کسر پاداش است
 سود به نسبت سهام و سامان ۶٪ تقسیم می گردد
 مطلوب است : تقسیم سود و زیان بین شرکا و ثبت دفتر روزنامه

حل:

بهره سامان $200000 \times 15\% = 30000$
 بهره سامان $100000 \times 6\% = 6000$
 حقوق ۹ ماهه سامان $\frac{30000}{3} = 10000$
 چون شرکت زیان دارد لذا پاداش تلفی نمی گردد
 $(200000 - 100000) + (90000) = 190000$
 سهم زیان سامان $190000 \times \frac{3}{4} = 142500$
 سهم زیان سامان $190000 \times \frac{1}{4} = 47500$

موضوع	سامان	سامان	شرح
زیان سال ۱۳۹۹			
مبلغ حقوق شرکا	۹۰۰۰۰		
بهره سرمایه	۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	
زیان باقیمانده			
تقسیم زیان باقیمانده به نسبت معین	(۸۳۶۰۰۰)	(۱۲۵۳۰۰۰)	
جمع	(۲۳۶۰۰۰)	(۲۵۳۰۰۰)	

حساب تقسیم سود و زیان
 ۵۰۰۰۰۰
 خلاصه سود و زیان

بابت انتقال زیان به حساب تقسیم سود و زیان

حساب جاری سامان ۲۵۴۰۰۰
 حساب جاری سامان ۲۳۶۰۰۰
 حساب تقسیم سود و زیان ۵۰۰۰۰۰

بابت تقسیم سود و زیان بین شرکا

سهم آیدین از زیان باقیمانده $200000 \times 30\% = 60000$
 سهم آیدا از زیان باقیمانده $200000 \times 50\% = 100000$

شرکت تضامنی آرش و آیدین و آیدا

صورت تقسیم سود

موضوع	آیدا	آیدین	آرش	شرح
سود سال جاری				
مبلغ حقوق شرکا	۱۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰	
مبلغ پاداش		۳۷۳۴۶	۶۷۱۲۴	
بهره سرمایه	۱۲۵۲۰			
زیان باقیمانده				
تقسیم زیان باقیمانده به نسبت معین	(۱۰۳۵۷۰)	(۶۲۱۲۳)	(۳۱۴۲۸)	
جمع	۲۸۹۵۰	(۱۴۶۴۶)	۱۸۵۶۹۶	

تذکره: اگرچه به جای دریافت سود طبق محاسبات فوق زیان خواهد داشت.

خلاصه سود و زیان
 ۲۰۰۰۰۰
 حساب تقسیم سود و زیان

حساب تقسیم سود و زیان ۲۰۰۰۰۰
 حساب جاری آرش ۱۳۶۴۶
 حساب جاری آیدا ۱۸۵۶۹۶
 حساب جاری آیدا ۲۸۹۵۰

مثال:

اطلاعات زیر از دفتر شرکت تضامنی سامان و سامان استخراج گردیده است:
 زیان سال ۱۳۹۹ معادل ۵۰۰۰۰۰ ریال و میانگین سرمایه سامان و سامان به ترتیب ۲۰۰۰۰۰۰۰ و ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال است.

نرخ بهره ۵٪ نسبت به میانگین سرمایه
 حقوق سالانه سامان ۲۰۰۰۰۰ ریال (سامان از اول تیرماه سال ۱۳۹۹ مدیریت شرکت را برعهده گرفته است).

حساب جاری فرزین

مستأد	گرفتن		شرح	تاریخ
	پد	پس		
۱۲۰۰۰۰		۲۰۰۰۰	مانده اول سال	۸۲/۱/۱
۱۰۰۰۰۰		۲۰۰۰۰	برداشت نقدی	۸۲/۶/۱
۷۰۰۰۰		۳۰۰۰۰	برداشت کلا	۸۲/۱۰/۱
۱۳۰۰۰۰	۶۰۰۰۰		برداشت بهی شرکت توسط فرزین	۸۲/۱۱/۱

حساب جاری فرزین

مستأد	گرفتن		شرح	تاریخ
	پد	پس		
۱۵۰۰۰۰		۵۰۰۰۰	مانده اول سال	۸۲/۱/۱
۱۰۰۰۰۰		۵۰۰۰۰	برداشت امانه ازاری	۸۲/۹/۱
۱۷۰۰۰۰	۷۰۰۰۰		برداشت وام شرکت	۸۱/۱۰/۱

فرض نمائید بهره حساب جاری به صورت مانگین موزون محاسبه می گردد.
 مطلوبست تسهیم سود و زیان شرکت بین شرکاء .
 تسهیم

حل: ابتدا بهره محاسبه جاری شرکاء را محاسبه می کنیم .

محاسبه بهره فرزین

مبلغ بهره	نرخ بهره	مدت	مبلغ	تا تاریخ	از تاریخ
۳۵۰۰	%۵	۵ ماه	۱۲۰.۰۰۰	۸۲/۶/۱	۸۲/۱/۱
۱۶۶۷	%۵	۴ ماه	۱۰۰.۰۰۰	۸۲/۱۰/۱	۸۲/۶/۱
۴۹۱	%۵	۱ ماه	۷۰.۰۰۰	۸۲/۱۱/۱	۸۲/۱۰/۱
۱.۰۸۳	%۵	۳ ماه	۱۲۰.۰۰۰	۸۲/۱۲/۲۹	۸۲/۱۱/۱
۵۵۳۱		۱۲ ماه			

محاسبه بهره فرزین

مبلغ بهره	نرخ بهره	مدت	مبلغ	تا تاریخ	از تاریخ
۵۰۰۰	%۵	۸ ماه	۱۵۰.۰۰۰	۸۲/۹/۱	۸۲/۱/۱
۴۱۶	%۵	۱ ماه	۱۰۰.۰۰۰	۸۲/۱۰/۱	۸۲/۹/۱
۲۱۲۵	%۵	۳ ماه	۱۷۰.۰۰۰	۸۲/۱۲/۲۹	۸۲/۱۰/۱
۷۵۳۱		۱۲ ماه			

۴- تخصیص پاداش، حق الزحمه و بهره و سهم تقسیم سود و زیان بر اساس نسبت سرمایه

محاسبه مبلغ پاداش برای شرکاء در شرکت تضامی:

در شرکت تضامی امین و شرکاء در سال جاری ۵۰۰۰۰۰ ریال سود تحصیل شده است بر اساس اطلاعات زیر
 مبلغ پاداش آقای امین را محاسبه نمائید.

فرض الف) محاسبه پاداش بر اساس سود قبل از کسر پاداش باشد.

فرض ب) محاسبه پاداش بر اساس ۲۵٪ سود بعد از کسر پاداش باشد.

فرض الف: $500000 \times 25\% = 125000$

فرض ب: $X = 100000$

محاسبه بهره حساب جاری: بهره (مرد) $100000 \times 25\% = 25000$ بهره (زن) $125000 \times 25\% = 31250$

مطلبات شرکت می شود و اگر ماهیت بستانکار داشته باشد جزوه بهی جاری شرکت محسوب می شود. بنابراین بهره ای که به بهی شرکت تعلق می گیرد، به عنوان نوعی هزینه محسوب می شود بنابراین برای تسویق شرکاء و جلوگیری از خروج وجه از شرکت به مانده بهی شرکت بهره تعلق می گیرد و اگر حساب جاری شرکاء به همکار باشد بهره ای که به آن تعلق می گیرد به درآمد شرکت محسوب می شود. بنابراین با توجه به مانده به همکار یا بستانکار حساب جاری شرکاء بهره مربوطه حکم درآمد یا هزینه را خواهد داشت و باید در حساب سود یا زیان جاری منظور شود.

با توجه به در نوسان بودن حساب جاری در طول سالهای بهره حساب جاری می تواند به سه طریق ذیل محاسبه گردد:

- ۱- محاسبه بهره نسبت به مانده حساب جاری شرکاء در ابتدای سال مالی
- ۲- محاسبه بهره نسبت به مانده حساب جاری شرکاء در پایان سال مالی
- ۳- محاسبه بهره نسبت به میانگین حساب جاری شرکاء

مثال:

سود شرکت تضامی فرزین و فرزین در سال ۱۳۸۲ بالغ بر ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال است.
 سرمایه هر کدام از شرکاء به طور مساوی معادل ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال است.
 قرار گردید به فرزین ۳۰٪ و فرزین ۷۰٪ حقوق پرداخت شود
 ۵٪ بهره نسبت به حساب جاری هر یک از شرکاء منظور خواهد شد.
 سود و زیان به نسبت ۲:۳ این فرزین و فرزین توزیع می شود.
 مانده حساب جاری هر یک از شرکاء در جدول ذیل ارائه شده است.

۳۱

۱- خرید تمام یا قسمتی از سرمایه یک یا چند شرکت قدیمی:
 در این روش سهم یک یا چند شرکت قدیمی به شرکت با شرکای جدید واگذار می شود و کل سرمایه شرکت تغییر نمی کند. سود و زیان حاصل از فروش سهم سرمایه در دفاتر شرکت ثبت نمی شود چون این سود یا زیان جنبه شخصی دارد و در دفاتر شرکت تضامنی فقط تغییر مالکیت ثبت می شود.
 نکته: در این حالت مبلغ سرمایه شرکت تغییر نمی یابد.
 مثال:

اقایان حامد و محمود و حمید شرکای یک شرکت تضامنی هستند سرمایه هر یک به ترتیب ۴۰۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰۰ ریال است. طبق توافق شرکاء قرار گردید ۷۰٪ سرمایه (سهم شرکت) محمود به محمد (شریک جدید) فروخته شود. محمود سهم شرکت خود را به مبلغ ۱۹۰۰۰۰۰ ریال فروخته است.
 محاسبه ثبت ورود شریک جدید:

سود متعلق به محمود جنبه شخصی دارد و در دفاتر شرکت ثبت نمی شود
 $۱۴۰۰۰۰۰ \times \frac{۲}{۴} = ۷۰۰۰۰۰$
 $۱۴۰۰۰۰۰ \times \frac{۲}{۴} = ۷۰۰۰۰۰$
 سهم محمود از سرمایه ۱۴۰۰۰۰۰

سرمایه محمود	۱۴۰۰۰۰۰
سرمایه محمد	۱۴۰۰۰۰۰

بابت ورود شریک جدید

مثال:

افاقان سیروس، سروش، شاهین شرکای یک شرکت تضامنی هستند. سرمایه شرکاء به ترتیب ۲۰۰۰۰۰۰ و ۱۰۰۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰۰۰ می باشد.
 طبق توافق شرکاء قرار گردید هر کدام از شرکاء ۲۰٪ سرمایه خود را به سعید (شریک جدید) کالا به مبلغ ۱۸۰۰۰۰۰ ریال واگذار نمایند.

سرمایه واگذار شده توسط سیروس ۴۰۰۰۰۰۰
 سهم واگذار شده توسط سروش ۲۰۰۰۰۰۰
 سهم واگذار شده توسط شاهین ۴۰۰۰۰۰۰

سرمایه سیروس	۴۰۰۰۰۰۰
سرمایه سروش	۲۰۰۰۰۰۰
سرمایه شاهین	۴۰۰۰۰۰۰
سرمایه سعید	۱۸۰۰۰۰۰۰

بابت ورود سعید

صورت تقسیم سود و زیان

شرح	فروزین	فروزان	جمع
سود سال جاری	۱۲۰۰۰۰		۱۰۰۰۰۰۰
حقوق			(۱۲۰۰۰۰)
بهره حساب جاری	۵۵۲۱	۷۵۴۱	(۱۲۰۸۲)
سود باقیمانده			۷۴۹۱۸
توزیع سود باقیمانده	۲۹,۹۶۷	۴۴,۹۵۱	(۷۴۹۱۸)
	۴۷,۵۰۸	۵۲۴۹۲	-

سهم فروزین از سود باقی مانده $\frac{۲}{۵} = ۲۹,۹۶۷$

سهم فروزان از سود باقی مانده $\frac{۳}{۵} = ۴۴,۹۵۱$

تفصیله سود و زیان	۱۰۰۰۰۰۰۰
حساب تقسیم سود و زیان	۱۰۰۰۰۰۰۰

حساب تقسیم سود و زیان	۱۰۰۰۰۰۰
حساب جاری فروزین	۲۷,۵۰۸
حساب جاری فروزان	۵۲,۴۹۲

ورود شریک جدید:
 در شرکت تضامنی ممکن است شرکاء تصمیم بگیرند به دلیل نیاز مالی یا مهربان و تخصص یا اعتبار و شهرت، شریک جدیدی را بپذیرند.

- ۱- ورود شریک جدید از طریق خرید تمام یا قسمتی از سرمایه یک یا چند شریک قدیمی
- ۲- ورود شریک جدید از طریق سرمایه گذاری مستقیم

خرید تمام یا قسمتی از سرمایه یک یا چند شریک

سرمایه گذاری به ارزش دفتری
 اختصاص پاداش به شرکای قدیم
 اختصاص سرقتی به شرکای قدیم
 اختصاص پاداش به شریک جدید

ورود شریک جدید

در حالت اول فرض می شود به هنگام ورود شریک جدید، ارزش واقعی داراییها از ارزش دفتری آنها بیشتر است و این ارزش که نوعی سود سرمایه ای است متعلق به شرکای قدیمی است بنابراین حسابهای سرمایه شریک سابق باید تعدیل گردد.

مثال: مینو، ۱۰٪ سهم و در روز ورود به تغییر در تاریخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۹

افزای جلیل و اردشیر شریک یک شرکت تضامنی هستند که در سود یا زیان به نسبت مساوی سهم هستند. قرار گردید احمد از ابتدای ۱۳۸۳ یا پرداخت ۳۶۰۰۰ ریال به عنوان شریک جدید شرکت در ۱/۱ سود و زیان شرکت سهم گردد ترازنامه شرکت در ۱۳۸۳/۱/۱ به قرار زیر بوده است:

ترازنامه		شرکت تضامنی اردشیر و جلیل	
		ترازنامه	
		۱۳۸۳/۱۲/۲۹	
۱۰۸۰۰۰	حسابهای پرداختی	۷۵۶۰	موجودی نقد
۱۸۰۰۰	اسناد پرداختی	۱۴۴۰	بدهکاران
۲۸۸۰۰۰	جمع بدهی ها	۱۸۰۰۰	موجودی کالا
۴۳۳۰۰۰	سرمایه جلیل	۲۷۰۰۰	داراییهای جاری
۱۲۶۰۰۰	سرمایه اردشیر	۸۲۰۰۰	زمین و ساختمان
		(۱۴۸۰۰)	استهلاک اثاثیه
		۶۷۲۰۰۰	ارزش دفتری
		۱۰۸۰۰	وسایل نقلیه
		(۵۳۰۰)	استهلاک اثاثیه
		۵۴۰۰۰	خالص ارزش دفتری
۹۹۶۰۰۰	جمع بدهی و سرمایه	۹۹۶۰۰۰	جمع دارایی ها

در ابتدای سال ۱۳۸۳ برخی از دارایی های شرکت به صورت زیر ارزیابی گردید:

- ۱۶۰۰۰۰ موجودی کالا
- ۱۳۰۰۰ حساب های دریافتی
- ۹۵۰۰۰ ساختمان
- ۹۰۳۴۰ وسایل نقلیه

مثال: آقایان کیوان، کیومرث و کاوه شرکای یک شرکت تضامنی هستند. سرمایه هر کدام ۵۰۰۰۰۰ ریال است. با توافق شرکاء سهم اکثریت به آقای کاسینز (شریک جدید) به مبلغ ۳۰۰۰۰۰۰ ریال واگذار شد. مطلوب است ثبت ورود شریک جدید:

سرمایه کیومرث	۵۰۰۰۰۰
سرمایه کاسینز	۵۰۰۰۰۰

بابت ورود شریک جدید

ورود شریک جدید از طریق سرمایه گذاری مستقیم:

در این روش شریک جدید مبتنی را به عنوان سرمایه وارد شرکت می کند و به دلیل سرمایه گذاری مستقیم انتظار می رود که شرکت از نظر اعتبار، سود دهی و عملکرد در وضعیت بهتری قرار گیرد. ورود شریک جدید نسبت سود و زیان را تغییر خواهد داد. به هر حال در زمان ورود ممکن است که چند حالت رخ دهد که هر کدام از این حالتها در بخشهای بعدی تشریح خواهد شد.

سرقفلی:

سرقفلی از جمله داراییهای غیر متهوددی است که دارای ارزش بوده ولی وجود عینی و قابل رویت ندارد. سرقفلی عبارت است از شهرت و اعتباری که موجب تحصیل سود فوق العاده نسبت به سود متعارف سرمایه گذاری در زمینه فعالیت یک مؤسسه خواهد شد.

به عبارت دیگر سرقفلی تحت تاثیر عواملی است مانند:

- ۱- محل یا وضعیت جغرافیایی مؤسسه
- ۲- داشتن وضعیت انحصاری یا نیمه انحصاری در تجارت یا استفاده از مزایای خاص نسبت به رقیب
- ۳- حسن شهرت تجاری یا تخصص شرکاء
- ۴- وجود علائم تجاری موثر در جذب مشتریان که ممکن است ناشی از تبلیغات موثر باشد
- ۵- داشتن مدیریت کارآمد و کارکنان لایق و دلسوز
- ۶- سابقه فعالیت

از نظر حقوقی سرقفلی عبارت است از حقی که بازرگان یا تابعر نسبت به مجموع عوامل مادی و غیر مادی وابسته به شکل و محل کار خود دارا است. اگر سرقفلی توسط شرکت خریداری شود همانند سایر داراییها در دفاتر ثبت می شود و در برخی موارد ممکن است سرقفلی برای شرکت ایجاد شود و طبق اصل بهای تمام شده در دفاتر ثبت شود. سرقفلی را می توان به دو طریق مختلف محاسبه نمود:

اگر یاشار با پرداخت ۱۵۰۰۰۰۰ ریال در $\frac{1}{5}$ سرمایه و سود و زیان سهم باشد، می توان گفت که ارزش کل شرکت عبارتند از:

$$۱۷۰۰۰۰۰ \div ۴ = ۴۲۵۰۰۰ + ۷۵۰۰۰۰ = ۱۱۷۵۰۰۰$$

ارزش کل شرکت	۱۱۷۵۰۰۰
سرمایه شرکای قدیمی (۲۶۰۰۰۰۰ + ۲۴۰۰۰۰۰)	۵۰۰۰۰۰۰
سرمایه شریک جدید (یاشار)	۱۵۰۰۰۰۰
سرقفلی	۱۰۰۰۰۰۰

بانک	۱۵۰۰۰۰۰
سرمایه یاشار	۱۵۰۰۰۰۰
بابت سرمایه گذاری آقای یاشار	

سرقفلی به شرکای قدیمی تعلق دارد بنابراین باید مبلغ آن بین شرکاء قدیمی تقسیم شود.

$$۱۰۰۰۰۰۰ \times \frac{2}{3} = ۶۶۶۶۶۶$$

$$۱۰۰۰۰۰۰ \times \frac{1}{3} = ۳۳۳۳۳۳$$

سرقفلی	۱۰۰۰۰۰۰
سرمایه عرفان	۳۰۰۰۰۰۰
سرمایه رضوان	۷۰۰۰۰۰۰

بابت ثبت سرقفلی

در حالت قبلی فرض شده است که سرقفلی در دفاتر ثبت می شود. در برخی از موارد ممکن است به توافق برسد که سرقفلی در دفاتر ثبت نگردد. در این صورت مثال فوق را می توان به صورت زیر ثبت نمود:

بانک	۱/۵۰۰/۰۰۰
سرمایه یاشار	۱/۵۰۰/۰۰۰

سرمایه یاشار	۳۰۰/۰۰۰
سرمایه عرفان	۳۴۰/۰۰۰
سرمایه رضوان	۵۴۰/۰۰۰
سرمایه عرفان	۳۰۰/۰۰۰
سرمایه رضوان	۷۰۰/۰۰۰

سرقفلی شرکت ۱ برابر میانگین سود خالص سود پنج سال گذشته محاسبه خواهد شد. سود پنج سال گذشته به ترتیب ۲۱۰۰۰۰، ۲۰۰۰۰۰، ۲۰۰۰۰۰، ۲۴۴۰۰۰، ۱۹۸۰۰۰ ریال است.

شرکاء به توافق رسیدند که تجدید ارزیابی داراییها و سرقفلی در حسابها منعکس نگردد.

مطلوب است: ثبت ورود شریک جدید.

$$۲۱۲۰۰۰ \times ۱ = ۲۱۲۰۰۰$$

$$۲۰۸۰۰۰ + ۲۴۴۰۰۰ + ۱۹۸۰۰۰ + ۲۰۰۰۰۰ + ۲۱۰۰۰۰ + ۲۱۲۰۰۰ = ۱۳۸۲۰۰۰$$

شرح	ارزش بازار	ارزش دفتری	اختلاف
سرقفلی	۲۱۲۰۰۰	-	۲۱۲۰۰۰
موجودی کالا	۱۴۰۰۰	۱۸۰۰۰	(۴۰۰۰)
حساب های دریافتی	۱۳۰۰	۱۴۰۰	(۱۰۰)
ساختمان	۹۵۰۰۰	۶۲۲۰۰	۳۲۸۰۰
وسایل نقلیه	۹۲۴۰	۵۴۰۰	۳۸۴۰
			۵۰۷۰۰

محاسبه سود سرمایه ای:

$$۵۰۷۰۰ \times \frac{1}{3} = ۱۶۹۰۰$$

$$۵۰۷۰۰ \times \frac{1}{4} = ۱۲۶۷۵$$

بانک	۲۶۰۰۰
سرمایه احمد	۲۶۰۰۰

بابت سرمایه گذاری آقای احمد

سرمایه جلیل	۱۶۹۰۰
سرمایه ارشد	۱۶۹۰۰
سرمایه احمد	۱۶۹۰۰
سرمایه جلیل	۲۵۳۵۰
سرمایه ارشد	۲۵۳۵۰

بابت تعدیل حساب سرمایه شرکاء

مثال:

۵

عرفان و رضوان شرکای شرکت تقاضای هستند. سود و زیان بین آنها به نسبت ۳۰٪ و ۷۰٪ تقسیم می شود. سرمایه هر یک از شرکاء به ترتیب ۳۴۰۰۰۰ و ۲۶۰۰۰۰۰ ریال است در تاریخ ۱۳۸۳/۱/۱ شرکاء با ورود آقای یاشار موافقت نمودند یاشار با پرداخت ۱۵۰۰۰۰۰ ریال در ۲۰٪ سرمایه، سود و زیان سهم گرفت. مطلوب است: ثبت ورود شریک جدید.

مثال:

فرض کنید که آقای احمد و وحید و رحیم شرکای یک شرکت تضمینی هستند و سود و زیان را به نسبت ۳۰٪ و ۲۰٪ و ۵۰٪ تسهیم می کنند.

آقای وحید اخیراً از نفوذ آداری بسیار زیادی برخوردار گردید و برای حفظ اشتغال شرکاء باقی کرده که نسبت سود و زیان را به نسبت ۲۵٪ و ۲۰٪ و ۳۵٪ تسهیم دهند.

شرکاء	احمد	وحید	رحیم
نسبت قدیم	۳۰٪	۲۰٪	۵۰٪
نسبت جدید	۲۵٪	۲۰٪	۳۵٪

۲- تغییر در نسبت سود و زیان بدلیل ورود شریک جدید:

بعد از ورود شریک جدید که با موافقت کلیه شرکاء صورت می گیرد، شریک جدید در تمام دین قبل و بعد از ورود مسئولیت دارد. ممکن است ورود شریک جدید از طریق خرید سهام یا بخشی از سرمایه یک یا چند تن از شرکای قدیمی صورت گیرد. در این صورت نسبت سود و زیان تغییر خواهد یافت. مثلاً فرض کنید سهم سود و زیان بعد از ورود اردشیر به صورت زیر خواهد شد.

شرکاء	رضا	مسعود	کیهان	اردشیر
نسبت قدیم	۲۵٪	۳۰٪	۳۵٪	-
نسبت جدید	۲۰٪	۲۵٪	۳۰٪	۲۵٪

در برخی از موارد، ورود شریک جدید از طریق سرمایه گذاری مستقیم صورت می گیرد در این موارد فقط سود و زیان شرکاء تغییر خواهد یافت.

مثال:

آقای مجید، فرهاد و ایراجیه شرکای یک شرکت تضمینی هستند که سود را به زیان را به نسبت ۱۵٪ و ۲۵٪ و ۶۰٪ تقسیم می کنند قرار گردید ایراجیه با پرداخت مبنی در ۲۰٪ سود و زیان شرکت سهمی گیرد سود و زیان هر یک از شرکاء بعد از ورود ایراجیه بصورت:

- سود و زیان = ۲۵٪ - ۱۵٪
- سهم مجید بعد از ورود ایراجیه = ۲۵٪ - ۱۵٪
- سهم فرهاد بعد از ورود ایراجیه = ۲۰٪
- سهم ایراجیه بعد از ورود ایراجیه = ۲۵٪

اعطای پاداش به شریک جدید:

مثال:

احسان واقفین شرکای یک شرکت تضمینی هستند نسبت سود و زیان بین آنها به ترتیب ۲۰٪ و ۳۰٪ تسهیم شده است. سرمایه هر یک از شرکاء ۲۵۰۰۰۰ ریال بوده و قرار گردید رحیم با پرداخت ۱۹۰۰۰۰ ریال در سوختن زیان و سرمایه شرکت سهمی باشد.

مطلوب است: نسبت ورود شریک جدید (رحیم) در دفتر روزنامه

سرمایه شرکای قدیمی (۲۵۰۰۰۰ + ۲۵۰۰۰۰)	۵۰۰۰۰۰۰
سرمایه شریک جدید (رحیم)	۱۹۰۰۰۰۰۰
جمع سرمایه	۶۹۰۰۰۰۰۰

سهم رحیم (شریک جدید) از سرمایه شرکت $\frac{1}{3} = ۳۳,۰۰۰,۰۰۰$

آقای رحیم با پرداخت ۱۹۰۰۰۰۰ ریال در ۳۳۰۰۰۰ ریال سرمایه شرکت سهمی شده است و این بدین مفهوم است که شرکای قدیمی بابت ورود شریک جدید مبلغ ۳۰۰۰۰۰ ریال پاداش عطا می کنند.

$$۳۳۰۰۰۰۰ - ۱۹۰۰۰۰۰۰ = ۴۰۰۰۰۰۰$$

این مبلغ پاداش به نسبت سود و زیان (۴۰٪ و ۶۰٪) از سرمایه شرکای قدیمی کاسته و به سرمایه شریک جدید افزوده می شود.

پاداشی که احسان به رحیم می دهد $\frac{1}{3} \times ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۳,۳۳۳,۳۳۳$

پاداشی که افشین به رحیم می دهد $\frac{2}{3} \times ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۶,۶۶۶,۶۶۷$

بانک	سرمایه احسان	سرمایه افشین	سرمایه رحیم
۱۹۰۰۰۰۰۰۰	۱۶۰۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰۰۰۰

نسبت ورود شریک جدید

تغییرات در نسبت سود و زیان شرکت های تضمینی:

- تغییر در نسبت سود و زیان بین شرکای موجود: در برخی از موارد بنا به مصلحت و مصالح خاص شرکاء به توافق می رسند که نحوه تسهیم سود یا زیان را با توافق همه شرکاء تغییر دهند.

خروج شریک از شرکت تضامنی:

خروج شریک در شرکت تضامنی همانند ورود می‌باشد با توافق کلیه شرکا، صورت گیرد. شریک خارج شونده ممکن است سهم شریک شرکت را به حق و حقوق متعلق به ایشان در شرکت تضامنی تا زمان خروج است خود را به یک یا چند نفر از شرکا یا قیمانده و اگر نامزد توفاقات مختلف دیگری نیز ممکن است این شرکت را به صورت گیرد.

برای مثال شریک خارج شونده مانع بیشتر، کمتر یا برابر سهم شرکت خود از شرکت دریافت نماید ممکن است شریک تصمیم بگیرند که دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت مورد تجدید ارزیابی قرار گیرد و این در دفاتر انحصاری سهم یا نه‌سهم یا اینکه سرافقی را شناسایی و در دفاتر ثبت بنمایند/ تصویب کنند.

بنابراین می‌توان حالات مختلف خروج شریک را بصورت زیر ترسیم کرد:

۱- واگذاری سهم شرکت به یک یا چند شریک باقیمانده

- ۱-۱- خروج بدون تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها
- ۱-۲- دریافت از دارایی‌های شرکت معادل از سهم شرکتی
- ۲-۱-۲- دریافت از دارایی‌های شرکت پس از سهم شرکتی
- ۲-۱-۲- دریافت از دارایی‌های شرکت کمتر از سهم شرکتی

۲- خروج شریک از شرکت تضامنی

- ۲-۱- خروج شریک از شرکت با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها
- ۲-۲- تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها تا انعکاس حساب تجدید ارزیابی در دفاتر شرکت
- ۲-۳- عدم انعکاس حساب تجدید ارزیابی در دفاتر شرکت
- ۱-۲- خروج شریک و شناسایی و ثبت سرافقی در دفاتر شرکت
- ۲- خروج و محاسبه سرافقی

شرکاء	مجدد	فرهاد	ابراهیم	امیر	جمع
نسبت قدیم	۱/۱۵	۲/۲۵	۳/۴۰	-	۱/۱۰
نسبت جدید	۱/۱۲	۲/۳۰	۳/۴۸	۳/۳۰	۱/۱۰

۳- عامل سوم که موجب تغییر در نسبت سود و زیان خواهد شد، فوت یا خروج شریک:

فرض کنید بهمن، دلا و ارش شرکائی یک شرکت تضامنی هستند نسبت سود یا زیان در این شرکت به ترتیب ۲۵٪، ۳۵٪ و ۴۰٪ است. با موافقت شرکاء قرار گردید که ارش از شرکت خارج شود و سهم شرکتی ارش را شرکائی قدیمی به میزان سهم سود و زیان خود خریداری نمایند. بعد از خروج ارش از شرکت، نسبت تسهیم سود و زیان به صورت زیر خواهد بود:

- سهم بهمن و دلا: $25\% + 35\% = 60\%$
- سهم بهمن: 25%
- سهم دلا: 35%
- سهم ارش: 40%
- سهم بهمن از سهم ارش: 25%
- سهم دلا از سهم ارش: 15%

شرکاء	بهمن	دلا	ارش
نسبت قدیم	۱/۱۵	۲/۲۵	۳/۴۰
نسبت جدید	۱/۱۵ + ۱/۳۰ = ۱/۱۰	۲/۲۵ + ۱/۳۰ = ۷/۷۵	۳/۴۰ + ۱/۳۰ = ۱۰/۱۲۰

خروج و فوت شریک:

در ماده ۱۳۹ قانون تجارت چنین مقرر شده است "در صورت فوت یکی از شرکاء بقاء شرکت محفوظ است و رضایت اگر سایر شرکاء به بقاء شرکت تصمیم گرفته باشند قائم مقام متوفی باید در مدت یک ماه از تاریخ فوت رضایت یا عدم رضایت خود را راجع به بقاء شرکت کتبا اعلام نمایند در صورتی که قائم مقام متوفی رضایت خود را اعلام نماید نسبت به اعمال شرکت در مدت مزبور واقع و ضرراً شرکت خواهد بود ولی در صورت اعلام عدم رضایت در مانع حاصله در مدت مذکور شریک بوده و نسبت به ضرر آن مدت سهم نخواهد بود سوگت با التماس یک ماه در حکم اعلام رضایت است.

بنابراین در برخی موارد ممکن است یک یا چند نفر از شرکائی شرکت مایل به ادامه همکاری در شرکت نباشند و قصد خروج از شرکت تضامنی را داشته باشند. هر یک از شرکاء می‌توانند با ارائه دلایل از دادگاه تقاضای انحلال شرکت را نمایند در این صورت سایر شرکاء ممکن است تمایل به ادامه فعالیت داشته باشند، در این حالت دادگاه ممکن است حکم به انحلال یکی از شرکاء نماید.

۱-۲ خروج بدون بجزیه ارزی در این ها و بعضی ها :
 در این حالت دارایی ها و بعضی حتی شرکت بیوز بجزیه ارزی قرار می گیرند و شرکت خروج بجزیه سهام معادل سهم شرکت را بیشتر یا کمتر از آن از دارایی های نقدی یا غیر نقدی یا ترکیبی از آنها در بر داشته خواهد بود که در این یک از این حالات ممکن با عمل تشریح می گردید
 ۱-۱-۲ در برافت از دارایی های شرکت معادل سهم شرکت :

مثال :
 موبه میا و علی شرکت تخصصی موبه و شرکا میباشند حساب سرمایه و جاری هر یک از شرکا شرح زیر است :

شریک	سرمایه	جاری بستارگر	جاری بهرگر	نسبت تقسیم سود و زیان موبه
موبه	۳۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	-	۳۵٪
میا	۳۰۰۰۰۰۰	-	۵۵۰۰۰۰	۳۰٪
علی	۳۰۰۰۰۰۰	۱۴۰۰۰۰	-	۳۰٪

در موبه ۸ تیرماه ۱۳۸۴ شرکا توافق نمودند که علی با دریافت سهام شرکت بجزیه صورت نقد از شرکت خارج شود.
 نسبت خروج علی شرح زیر خواهد بود :

۳۰۰۰۰۰۰	سرمایه علی	۸۳۱۳۱۸
۱۴۰۰۰۰	جاری مدلی	
۳۱۴۰۰۰۰	سهم شرکت علی	

بابت انتقال کلیه حقوق علی به سهم شرکت علی

۳۱۴۰۰۰۰	سهم شرکت علی	۸۳۱۳۱۸
۲۱۴۰۰۰۰	پایگی	

۲-۱-۲ دریافت از دارایی های شرکت بیش از سهم شرکت :

مثال :

با توجه به مثال ۱-۲-۱ موبه و شرکا مانی با دریافت ۳۴۰۰۰۰ ریال از شرکت خارج نمودند

۱- واگذاری سهم شرکت به یک یا چند شریک باقیمانده :
 این حالت مشابهی تخصص است و باید مانند بهرگر شدن حساب سرمایه و کلیه حساب های مرتبط شرکت در ترازنامه و بستارگر شدن سرمایه شرکت با شرکا می گردید
 مثال : موبه موبه و علی شرکت تخصصی موبه و شرکا میباشند که حساب سرمایه و جاری هر یک از شرکا شرح زیر است :

شریک	سرمایه	جاری بستارگر	جاری بهرگر
میا	۴۰۰۰۰	۲۰۰	-
موبه	۴۵۰۰۰	-	۴۰
علی	۲۴۰۰۰	۸۶۰	-

در ۲۴ خرداد ۱۳۸۴ شرکا توافق کردند که موبه از شرکت خارج شود و سهم شرکت موبه با پرداخت ۳۸۰۰۰ توسط میا و ۲۸۰۰۰ ریال توسط علی ، بطور مساوی بین شرکا باقیمانده تقسیم گردد.
 نسبت خروج موبه و واگذاری سهم شرکت علی به شرکا باقیمانده شرح زیر خواهد بود :

۳۵۰۰۰	سرمایه موبه	۸۳۱۳۱۴
۴۰	جاری موبه	
۳۶۰	سهم شرکت موبه	

انتقال کلیه حقوق موبه به سهم شرکت علی

۳۶۰	سرمایه میا	۸۳۱۳۱۴
۲۳۰	سرمایه علی	
۲۳۰	سرمایه علی	

لب خروج موبه

۲- خروج شرکت از طریق دریافت دارایی های شرکت :

در این حالت سهم شرکت شرکت خارج نموده از منابع نقدی و غیر نقدی شرکت برداشت خواهد شد. این باعث تغییر در دارایی ها و سرمایه شرکت می گردد. حالات مختلف شرح زیر است :

سهام شرکت مانی $20000000 = 1400000$
 کسری پرداختی به مانی $20000000 - 21400000 = 1400000$
 سهم هر یک از شرکا باقیمانده بابت کسری پرداختی به مانی $1400000 \div 2 = 700000$

مثال جامع در خصوص خروج شریک بدون تجدید ارزیابی دارایی ها و بدهی ها:

الف و ب و ج شرکای شرکت تضامنی الف و شرکای می باشند که حقوق متعلق به شرکا به شرح زیر است:

شریک	سرمایه	جاری بستانکار	جاری بدهکار	نسبت تقسیم سود و زیان
الف	1000000	1180000	-	25%
ب	800000	300000	-	23%
ج	500000	-	260000	21%

در مورخه ۷ مرداد ۱۳۸۵ شرکت تصمیم می‌گیرد که ج از شرکت خارج شود مفروضات مختلف خروج ایشان

بشرح زیر است:

فرض ۱- (ج) با دریافت ۲۰۰۰۰۰۰ ریال وجه نقد از (الف) کلیه حق و حقوق خود در شرکت را به ایشان واگذار نماید.

فرض ۲- (ب) و (ج) توافق نمایند که (ج) کلیه حق و حقوق خود را به (ب) واگذار نماید و در مقابل یک فقره سفته ۲۵۰۰۰۰۰ ریالی با تاریخ ۳۰ درصد به ایشان تسلیم کند

فرض ۳- (ج) با دریافت از موجودی مانی کالای شرکت سهامی شرکت خود از شرکت خارج شود

فرض ۴- (ج) با دریافت ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال وجه نقد و ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال از موجودی کالا از شرکت خارج شود

فرض ۵- (ج) با دریافت ۳۷۵۰۰۰۰ ریال وجه نقد و ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال از موجودی کالا از شرکت خارج شود

حل فرض (۱)

سرمایه ج	20000000
جاری ج	3600000
سهام شرکت ج	3600000

بابت انتقال حقوق ج به سهم شرکت

سهام شرکت ج	3600000
سرمایه الف	3600000

خروج ج از شرکت

شرکت توافق نمودند که مازاد پرداختی را به صورت مساوی تقسیم نمایند.

سرمایه مانی	2000000
جاری مانی	1400000
سهام شرکت مانی	2140000

بابت انتقال کلیه حقوق مانی به سهم شرکت ایشان

سهام شرکت مانی	2140000
سرمایه مونا	1400000
سرمایه مینا	1300000
بانک	2400000

بابت خروج مانی

سهام شرکت مانی $2140000 + 1400000 = 2140000$
 مازاد پرداختی به مانی $2140000 - 2140000 = 0$
 سهم هر یک از شرکا باقیمانده بابت مازاد پرداختی $0 \div 2 = 0$

۱-۳ دریافت از دارایی مانی شرکت کمتر از سهم شرکت:

مثال:

با توجه به مثال ۱-۳ (مونا و شیرکا) مانی با دریافت ۲۰۰۰۰۰۰ ریال از شرکت خارج شد

سرمایه مانی	2000000
جاری مانی	1400000
سهام شرکت مانی	2140000

بابت انتقال کلیه حقوق مانی به سهم شرکت

سهام شرکت مانی	2140000
بانک	2000000
سرمایه مونا	700000
سرمایه مینا	700000

بابت خروج مانی

۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج
۶۰۰۰	سرمایه الف
۴۲۰۰	سرمایه ب
۱۰۰/۲۰۰	بانک
۱۵۰/۰۰۰	موجودی کالا

خروج ج از شرکت

محاسبات:

$$۵۰۰/۰۰۰ - ۳۶۰۰۰۰ = ۳۴۰/۰۰۰ \quad \text{سهام شرکت ج}$$

$$(۱۰۰/۳۰۰ + ۱۵۰/۰۰۰) - ۳۴۰/۰۰۰ = ۱۰۲۰۰ \quad \text{اضافه برداشتی به ج}$$

$$۱۰۲۰۰ \times \frac{۵۰}{۸۵} = ۶۰۰۰ \quad \text{سهام الف از اضافه برداشتی به ج}$$

$$۱۰۲۰۰ \times \frac{۲۵}{۸۵} = ۳۰۰۰ \quad \text{سهام ب از اضافه برداشتی به ج}$$

حل فرض (۵)

۵۰۰/۰۰۰	سرمایه ج
۳۶۰/۰۰۰	جاری ج
۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج

بابت انتقال حقوق ج به سهم شرکت

۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج
۴۷۵۰۰	بانک
۱۵۰/۰۰۰	موجودی کالا
۲۵۰۰۰	سرمایه الف
۱۷۵۰۰	سرمایه ب

خروج ج از شرکت

۵۰۰/۰۰۰	سرمایه ج
۳۶۰/۰۰۰	جاری ج
۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج

بابت انتقال حقوق ج به سهم شرکت

۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج
۲۴۰/۰۰۰	سرمایه ب

خروج ج از شرکت

حل فرض (۲)

۵۰۰/۰۰۰	سرمایه ج
۳۶۰/۰۰۰	جاری ج
۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج

بابت انتقال حقوق ج به سهم شرکت

۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج
۳۶۰/۰۰۰	جاری ج
۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج

خروج ج از شرکت

حل فرض (۲)

۵۰۰/۰۰۰	سرمایه ج
۳۶۰/۰۰۰	جاری ج
۳۴۰/۰۰۰	سهام شرکت ج

بابت انتقال حقوق ج به سهم شرکت

ترازنامه	وجوه نقد
حسابهای پرداختی	۲۵۰۰۰۰
وام پرداختی	۱۱۰۰۰۰۰
سرمایه شیشه	۳۰۰۰۰۰
جاری شما	۱۹۰۰۰۰۰
سرمایه ششمی	۸۵۰۰۰۰
سرمایه پیام	۱۰۰۰۰۰۰
حسابهای دریافتی	۲۱۰۰۰۰
موجودی کالا	۵۰۰۰۰
اثاثه	۸۰۰۰۰۰
ساخته‌ها	۱۰۰۰۰۰۰
جاری ششمی	۲۴۵۰۰۰۰
جاری پیام	۵۰۰۰۰
حسابهای پرداختی غیر قابل وصول است	۱۲۰۰۰۰
ترازنامه	۳۶۹۰۰۰۰

نست تقسیم سود و زیان به ترتیب سیما ۲۰ درصد، ششمی ۲۵ درصد و پیام ۵۵ درصد است. با موافقت کلیه شرکا سیما با تجدید ارزیابی ولی بدون امکانی آن در حسابهای شرکت و با دریافت وجه نقد از شرکت خارج شد. موافقات مربوطه به تجدید ارزیابی شرح زیر است:

- ۱- ۱۰ درصد از حسابهای دریافتی غیر قابل وصول است
- ۲- موجودی کالا و اثاثه و ساخته‌ها به ترتیب ۸۵۰۰۰۰ و ۹۰۰۰۰ و ۳۷۰۰۰۰۰ ریال تجدید ارزیابی شد.
- ۳- مطالبه‌ها که اشاره شد در این حالت هر چند حسابی تحت عنوان تجدید ارزیابی ایجاد نمی‌گردد اما می‌بایست سود یا زیان تجدید ارزیابی محاسبه گردد.

$$178500 = 100000 - 100000 + 910000 + 370000 - 800000 = 1785000$$

$$178500 = 100000 - 100000 + 910000 + 370000 - 800000 = 1785000$$

ترازنامه	وجوه نقد
حسابهای پرداختی	۲۵۰۰۰۰
وام پرداختی	۱۱۰۰۰۰۰
سرمایه شیشه	۳۰۰۰۰۰
جاری شما	۱۹۰۰۰۰۰
سرمایه ششمی	۸۵۰۰۰۰
سرمایه پیام	۱۰۰۰۰۰۰
حسابهای دریافتی	۲۱۰۰۰۰
موجودی کالا	۵۰۰۰۰
اثاثه	۸۰۰۰۰۰
ساخته‌ها	۱۰۰۰۰۰۰
جاری ششمی	۲۴۵۰۰۰۰
جاری پیام	۵۰۰۰۰
حسابهای پرداختی غیر قابل وصول است	۱۲۰۰۰۰
ترازنامه	۳۶۹۰۰۰۰

نست تجدید ارزیابی و تقسیم آن بین شرکا

$$360000 = 240000 + 375000 - 240000 = 495000$$

$$495000 = 240000 + 375000 - 240000 = 495000$$

$$495000 = 240000 + 375000 - 240000 = 495000$$

۲- خروج شریک از شرکت با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها:

در این حالت شرکا توافق می‌نمایند کلیه دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت مورد تجدید ارزیابی قرار گیرد و سرباز خارج شونده سهم خود از این تجدید ارزیابی را نیز دریافت خواهد کرد. که سرباز می‌تواند سهمیه بگیرد که حساب تجدید ارزیابی در دفاتر شرکت ایجاد شود یا خیر.

۱- تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها با امکان حساب تجدید ارزیابی در دفاتر شرکت:

۱- حسابی تحت عنوان تجدید ارزیابی در دفاتر شرکت افتتاح می‌گردد. مانده بستنکار در این حساب، مورف سود تجدید ارزیابی و مانده بدهکار مورف زیان تجدید ارزیابی می‌باشد.

۲- کلیه حقوق متعلق به شریک خارج شونده اسم از سرمایه - جاری - سهم از سود و زیان - سهم از اندوخته - بدهی سرمایه - حق الزحمه - سهم از مانده تجدید ارزیابی به حساب سهم شریک ایشان منتقل می‌شود.

۳- سهم شریک شریک خارج شونده که مورف کلیه حقوق متعلق به ایشان بستنکار خواهد شد.

۴- ممکن است با توافق شریک خارج شونده و سایر شرکا تمام یا بخشی از سهم شرکت ایشان به عنوان وام در شرکت باقی بماند که در این حالت وام پرداختی بستنکار خواهد شد. بهره متعلق به این حساب به عنوان بهره شرکت منت می‌گردد.

۲-۲- خروج شریک از شرکت با تجدید ارزیابی دارایی‌ها و بدهی‌ها و عدم انعکاس این حساب در دفاتر شرکت:

در این حالت به جای استفاده از حساب تجدید ارزیابی، از حساب شرکا استفاده خواهد شد. بدین ترتیب که ابتدا سود یا زیان تجدید ارزیابی محاسبه می‌گردد. اما هیچ شتی در حساب تجدید ارزیابی و دارایی‌ها انجام نمی‌شود. چنانچه تجدید ارزیابی داشته باشیم، جاری هر یک از شرکا بر اساس نسبت مالکیت آنها در سود یا زیان، بستنکار و در مقابل جاری شرکا باقی‌مانده (بعد از خروج شریک) بر اساس نسبت جدید بدهکار خواهد شد.

مثال:

ترازنامه شرکت نظامی جواد قبل از خروج شیمیا شرح زیر بوده است:

سرمایه محمد	۸۰۰
جاری محمد	۶۵۰
سهام‌الشرکه محمد	۱۳۵۰

آقای محمد باقریان
روز ۱۵: ۱۳۰۰
روز ۲۰: ۱۰۰۰

انتقال کلیه حقوق محمد به سهام‌الشرکه

سهام‌الشرکه محمد	۱۳۵۰
بانک	۱۳۵۰

خروج محمد از شرکت

فرض نمایید که محمد توافق نمود سهام‌الشرکه ایشان به عنوان وام با بهره ۲۵ درصد در شرکت باقی بماند.

سهام‌الشرکه محمد	۱۳۵۰
وام برداشتنی	۱۳۵۰

خروج محمد از شرکت

۳-۲- خروج شریک و شناسایی و عدم ثبت سرافقی در شرکت :

در این حالت سرافقی محاسبه و یکبار به نسبت سود و زیان قبل از خروج به حساب جاری شرکا و بستانکار و یکبار هم به نسبت سود و زیان بعد از خروج شریک به حساب جاری شرکا با تقیاده بهکار می‌شود بدین ترتیب شریک خارج شونده سهم سرافقی خود را محاسبه و دریافت خواهد کرد بدون آنکه سرافقی در دفاتر ثبت گردد.

مثال :

با توجه به مثال ۱-۲-۳ (احمد و شرکا) شرکت را موافقت کردند که سرافقی شناسایی ولی در دفاتر ثبت نگردد.

$$\frac{30\%}{70\%} \times 2000 = 857$$

$$\frac{40\%}{70\%} \times 2000 = 1143$$

جاری احمد	۱۱۴۳
جاری حمید	۸۵۷
جاری احمد	۸۰۰
جاری محمد	۶۰۰
جاری حمید	۶۰۰

بابت شناسایی سرافقی

جاری شیما	۲۴۷۰۰
سرمایه شیما	۳۰۰۰۰
سهام‌الشرکه شیما	۱/۴۷۰۰۰

انتقال حقوق شیما به سهام‌الشرکه

سهام‌الشرکه شیما	۲۴۷۰۰
بانک	۲۴۷۰۰

خروج شیما از شرکت

۳- خروج شریک و محاسبه سرافقی :

۱-۳- خروج شریک و شناسایی و ثبت سرافقی در دفاتر شرکت :

در این حالت در زمان شناسایی سرافقی حسابی تحت همین عنوان در دفاتر شرکت ایجاد و حساب جاری شرکا به نسبت سود و زیان بستانکار می‌گردد.

مثال :

احمد و محمد و سید شریک شرکت تضامنی احمد و شرکا می‌باشند که حقوق آنها در شرکت بشرح زیر می‌باشند:

شرک	سرمایه	جاری بستانکار	جاری بهکار	نسبت تقسیم سود و زیان
احمد	۱۰۰۰	۲۰	-	۴۰٪
محمد	۸۰۰	۵۰	-	۳۰٪
حمید	۹۰۰	-	۶۰	۳۰٪

با توافق کلیه شرکا محمد با دریافت کلیه حقوق خود که شامل حق سرافقی نیز می‌باشد از شرکت خارج شد سرافقی شناسایی شده برای کل شرکت ۲۰۰۰۰ ریال است.

سرافقی	۲۰۰۰۰
جاری احمد	۸۰۰
جاری محمد	۶۰۰
جاری حمید	۶۰۰

بابت شناسایی سرافقی

- براساس ماده ۲۰۹ قانون تجارت و متعديان تمفیه حق دارند شخصاً یا توسط وکیل از طرف شرکت محاکمه کنند.
- براساس ماده ۲۱۰ قانون تجارت ، متعديان تمفیه وقتی حق اصلاح و تعیین حکم دارد که شرکت ضامن به او اجازه داده باشند .
- براساس ماده ۲۱۱ قانون تجارت ، آن قسمت از دارائیهای شرکت که در مدت تمفیه مورد نیاز است بطور موقت بین شرکاء تقسیم می شود ولی متعديان تمفیه معادل قروضی که هنوز موعد تادیه آن نرسیده است و همچنین معادل مبلغی که در حساب بین شرکاء مورد اختلاف است موضوع نمایند.

نحوه بستن دفاتر شرکتهای تضامنی در زمان انحلال:

- برای تمفیه شرکتهای تضامنی دو روش وجود دارد (۱)
- ۱- روش تمفیه انی : در مواردی اعمال می گردد که کلیه اموال یکجا فروخته شود و بدهیهای شرکت کالا پرداخت گردد مثلا هنگامی که شرکت به طور دایر به شرکت دیگری فروخته شود و یا تبدیل به یک نوع دیگر از شرکتهای تجاری گردد .
 - ۲- روش تمفیه تدریجی: در مواردی است که اموال و دارائیهای شرکت به طور تدریجی فروخته و بدهیهای شرکت در سرسب تمفیه می شود و سهم الشرکه شرکاء نیز ممکن است به تدریج و در چندین مرحله پرداخت شود (در درس حساباری پیشرفته (۱) بحث می شود)
- مراحل تمفیه:**
- ۱- ابتدا حسابی به نام حساب تمفیه افتتاح گردد و کلیه دارائیهای شرکت (به جزء موجودی نقد و بانک) را به صورت زیر به حساب تمفیه انتقال دهد :

حساب تمفیه	حسابهای در بانکی
	موجودی کالا
	انباره

حسابهای پرداختی	حسابهای پرداختی
اسناد پرداختی	اسناد پرداختی
وام پرداختی	وام پرداختی
	حساب تمفیه

۲- کلیه بدهی های شرکت (به جزء حساب جاری شرکت) را به صورت زیر به حساب تمفیه انتقال دهد:

سرمایه محمد	۸۰۰
جاری محمد	۶۵۰
سهم الشرکه	۱۳۵۰

بابت خروج محمد از شرکت

انحلال شرکت تضامنی:

- بر اساس ماده ۱۳۶ قانون تجارت ایران ، شرکت تضامنی در موارد زیر منحل خواهد شد:
- ۱- در صورت رضایت شرکاء
 - ۲- وقتی که شرکت مقصودی را که برای آن تشکیل شده بود ، انجام داده و یا انجام آن غیرممکن است.
 - ۳- در صورتی که یکی از شرکاء به دلایلی انحلال شرکت را از دادگاه تقاضا نماید و دادگاه آن دلایل را عریض دانسته و حکم به انحلال شرکت دهد.
 - ۴- در صورت فسخ یکی از شرکاء و استفاده از حق فسخ با در نظر گرفتن این شرایط امکان پذیر است:
 - الف- ناشی از قصد افسار ناپسند.
 - ب- دربرگیرنده شرکت این حق از شرکاء سلب نشده باشد.
 - ج- تقاضای فسخ باید شش ماه قبل از فسخ اعلام شود.
 - ۴- در صورت ورشکستگی یکی از شرکاء.
 - ۷- در صورت فوت یکی از شرکاء.
 - ۸- در صورت مجبورت یکی از شرکاء.
 - ۹- در صورت تقاضای انحلال شرکت از دادگاه توسط اشخاص ثالث و در صورتی که دادگاه با این تقاضا موافقت کند.

مدیران تضامنی :

زمانی که در انحلال شرکتی وجود داشته باشد باید دارائیهای شرکت به فروش رود و مطالبات وصول گردد و بدهی های شرکت پرداخت شده و سود و زیان حاصل از فروش دارائیه بین شرکاء تقسیم شود و در نهایت سرمایه شرکاء پرداخت گردد. مجموع این عملیات را "تمفیه" می گویند.

- براساس ماده ۲۰۳ قانون تجارت، در شرکتهای تضامنی، نسبی و مختلط سهامی و غیر سهامی امر تمفیه با مدیر یا مدیران شرکت است مگر آنکه شرکائی ضامن اشخاص دیگری را از خارج یا از بین خود برای تمفیه تعیین نمایند.

- براساس ماده ۲۰۷ قانون تجارت ، وظیفه متعديان تمفیه خاتمه دادن به کارهای جاری و اجرای تعهدات و وصول مطالبات و تقسیم دارائی شرکت به ترتیب مواد ۲۰۹، ۲۰۸، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۰ قانون تجارت است

۹- بعد از انعام کلیه بقیه‌های فوق، حساب تصفیه مانده گیری می شود که سه حالت متصور است:

الف) اگر مانده حساب تصفیه بستانکار باشد، که در این صورت نشان دهنده سود تصفیه است که به صورت زیر به حساب سرمایه شرکا منتقل می شود:

حساب تصفیه	***
سرمایه الف	***
سرمایه ب	***
سرمایه ...	***

ب) اگر مانده حساب تصفیه بدهکار باشد، در این صورت نشان دهنده زیان تصفیه است. در این حالت به صورت زیر از حساب سرمایه شرکا کاسته می شود:

سرمایه الف	***
سرمایه ب	***
سرمایه ...	***
حساب تصفیه	***

ج) اگر مانده حساب تصفیه صفر باشد که نشان دهنده نه سود و نه زیان است. که هیچ نتی لازم نیست (ح) حساب جاری شرکا با فرض آنکه مانده بستانکار باشد به صورت زیر بسته می شود:

حساب جاری الف	***
حساب جاری ب	***
سرمایه الف	***
سرمایه ب	***

۱۱- برداشت شرکا نیز به صورت زیر بسته می شود:

سرمایه الف	***
سرمایه ب	***
حساب برداشت الف	***
حساب برداشت ب	***

۳- اگر حساب ذخیره مطالب مشکوک انباشته و استهلاک انباشته وجود داشته باشد به صورت زیر به حساب تصفیه منتقل می شود:

ذخیره مهم	***
استهلاک انباشته	***
حساب تصفیه	***

۴- اگر داراییهای شرکت به فروش رود، به صورت زیر ثبت می شود:

بانک	***
حساب تصفیه	***

۵- اگر مطالبات شرکت وصول شده، به صورت زیر ثبت می شود:

بانک	***
حساب تصفیه	***

۶- اگر بخشی از داراییهای ثابت (املاک ساختمان) به شرکا واگذار گردد به صورت زیر ثبت می شود:

سرمایه شرکا	***
حساب تصفیه	***

۷- اگر برداشت بدعی شرکت را یکی از شرکا تقبل کند، به صورت زیر ثبت خواهد شد:

حساب تصفیه	***
سرمایه شرکا	***

۸- ثابت برداشت هزینه های تصفیه مانده حق الرجعه مدیران تصفیه، هزینه حقوق، هزینه آگهی ثبت زیر انجام می شود:

حساب تصفیه	***
بانک	***

شرکت‌های تضامنی

د) ساختمان شرکت به مبلغ ۲۵۰,۰۰۰ ریال بصورت نقد فروخته شد.
 ه) زمین شرکت به مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال به آقای محمود واگذار شد.
 را) بدهی های شرکت کلاً پرداخت شد.
 ز) هزینه های تصفیه به مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ ریال پرداخت شد.
 مملووست: ثبت های مربوط به تصفیه و تهیه حسابهای دفتر کل.

-۱

حساب تصفیه	۱,۳۳۰,۰۰۰
وجودی کالا	۲۵۰,۰۰۰
حسابهای دریافتی	۱۵۰,۰۰۰
زمین	۴۰۰,۰۰۰
ساختمان	۹۰۰,۰۰۰

بابت انتقال داراییها به تصفیه

-۲

حسابهای پرداختی	۲۵۰,۰۰۰
وام پرداختی	۳۰۰,۰۰۰
حساب تصفیه	۶۵۰,۰۰۰

بابت انتقال بدهیها به تصفیه

-۳

ذخیره م.م	۴۰۰,۰۰۰
استهلاک انباشته	۲۰۰,۰۰۰
حساب تصفیه	۳۴۰,۰۰۰

-۴

بانک	۲۶۰,۰۰۰
حساب تصفیه	۲۶۰,۰۰۰

بابت فروش موجودی کالا

۱۲- بعد از ثبتهای فوق باید جمع مانده حساب سرمایه شرکا را با مانده حساب موجودی نقد و بانک برابر کرد
 ثبت زیر انجام گردد

سرمایه الف	***
سرمایه ب	***
بانک	***

مثال:

آقایان حمید ، خاند و محمود شرکای یک شرکت تضامنی هستند. در این شرکت سود و زیان در نسبت ۵ و ۸ و ۷ تقسیم می شود. شرکای شرکت تضامنی در ۱۳۸۳/۱۲/۲۹ تصمیم به انحلال شرکت گرفتند. در ادامه شرکت در این تاریخ به شرح زیر است:

شرکت تضامنی حمید و شرکا

ترازنامه

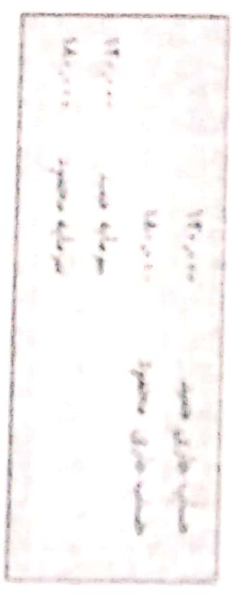
۱۳۸۳/۱۲/۲۹

بانک	۲۰۰,۰۰۰	وجودی کالا	۲۰۰,۰۰۰
حسابهای دریافتی	۲۵۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی	۱۵۰,۰۰۰
وام پرداختی	۳۰۰,۰۰۰	ذخیره م.م	(۴۰۰,۰۰۰)
حسابهای جاری حمید	۱۲۰,۰۰۰	خالص حساب های دریافتی	۱۱۰,۰۰۰
حسابهای جاری خاند	-	زمین	۴۰,۰۰۰
حسابهای جاری محمود	۱۸۰,۰۰۰	ساختمان	۹۰۰,۰۰۰
سرمایه حمید	۱۳۰,۰۰۰	استهلاک انباشته	(۲۰۰,۰۰۰)
سرمایه خاند	۷۰,۰۰۰	ارزش دفتری	۶۰۰,۰۰۰
سرمایه محمود	۵۰,۰۰۰		
	۱,۲۰۰,۰۰۰		۱,۲۰۰,۰۰۰

در خصوص تصفیه اطلاعات زیر در اختیار است:
 الف) آقای حسینی بعنوان مدیر تصفیه انتخاب شد.
 ب) موجودی کالا به مبلغ ۲۶۰,۰۰۰ ریال نقداً فروخته شد.
 ج) مطالبات شرکت به مبلغ ۸۰۰,۰۰۰ ریال دریافت و با آنها تصفیه شد.

Handwritten text below the first diagram

Handwritten text below the second diagram

Handwritten text above table: $W_{i,j}$

$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$

Handwritten text above table: $W_{i,j}$

$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$

Handwritten text above table: $W_{i,j}$

$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$

Handwritten text above table: $W_{i,j}$

$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$
$W_{i,j}$	$W_{i,j}$

Handwritten text below the diagram

Handwritten text below the diagram

Handwritten text below the diagram

Handwritten text below the diagram

Handwritten text below the diagram

Handwritten notes and mathematical expressions:

- $W_{i,j} = \dots$
- $W_{i,j} = \dots$
- $W_{i,j} = \dots$

چ (شریکی که مانده سرمایه بدهکار است و به هیچ عنوان قادر به پرداخت بدهی خود نمی باشد بنابراین این مبلغ به عنوان نوعی زیان برای شرکت محسوب می شود.
در این مثال سهم حمید ، حامد و محمود از سود و زیان به ترتیب ۸، ۷ و ۵ است و چون حامد قادر به پرداخت نمی باشد زیان عدم توانایی در پرداخت بدهی (۱۸۰۰۰ ریال) بین حمید و محمود به نسبت $\frac{۵}{۱۲}$ و $\frac{۷}{۱۲}$ تقسیم خواهد شد.

$$۱۸۰۰۰ \times \frac{۵}{۱۲} = ۷۵۰۰$$

$$۱۸۰۰۰ \times \frac{۷}{۱۲} = ۱۰۵۰۰$$

سهم حمید از زیان
سهم محمود از زیان

سرمایه حمید	۷۵۰۰
سرمایه محمود	۱۰۵۰۰
سرمایه حامد	۱۸۰۰۰

سرمایه حمید	۱۸۷۵۰
سرمایه محمود	۱۱۲۵۰۰
بانک	۲۰۰۰۰۰

بابت تصفیه نهایی و پرداخت به شرکاء

تصفیه تدریجی:

ممکن است تصفیه برخی از شرکت‌ها چندین ماه یا حتی سال طول بکشد یعنی باید در این حالت داراییهای شرکت بتدریج بفروش رسد و مطالبات شرکت وصول و بدهی شرکت نیز بتدریج پرداخت گردد در چنین وضعیتی ممکن است شرکای شرکت تضامنی به صورت مالی گوناگون برخورد کنند. یک حالت این است که شرکاء منتظر خواهند بود که سود یا زیان واقعی شرکت مشخص شود و بر اساس آن میزان سرمایه یا سهم شرکت هر یک از شرکاء محاسبه و پرداخت می شود.

حالت دوم این است که شرکای شرکت تضامنی تمایل دارند قبل از تصفیه کامل ، بخشی از سهم شرکت خود را دریافت کنند. در این وضعیت یکی از نکات قابل توجه این است که مدیر تصفیه از وجود ، منابع کافی برای پرداخت بدهی یا زیان احتمالی آن و ... اطمینان حاصل نمایند.

حساب تصفیه

۶۵۰,۰۰۰ (۲)	۱,۱۳۰,۰۰۰ (۱)
۳۴۰,۰۰۰ (۳)	۵۵۰,۰۰۰ (۸)
۲۶۰,۰۰۰ (۴)	۴۰,۰۰۰ (۹)
۸۰,۰۰۰ (۵)	
۴۵۰,۰۰۰ (۶)	
۲۰,۰۰۰ (۷)	
۱,۸۱۰,۰۰۰	۲,۰۳۰,۰۰۰
	۲۲۰,۰۰۰

حال اگر بعد از ثبت تمام رویدادهای مالی، مانده سرمایه یکی از شرکاء بدهکار باشد (در این مثال آقای حامد) سه حالت ممکن است رخ دهد:

حالت الف) شرک یا شرکایی که مانده سرمایه آن بدهکار است بدهی خود را به شرکت می پردازد: (۱۲)

بانک	۱۸۰,۰۰۰
سرمایه حامد	۱۸۰,۰۰۰

حالت ب) شرک یا شرکایی که دارای مانده سرمایه بدهکار است از یک یا چند تن از شرکاء میخواهد که مبلغ بدهی وی را پرداخت نمایند و ایشان بدهی خود را به آنها بپردازند. به عنوان مثال آقای حامد با آقای حمید به توافق می رسند که بدهی ایشان را بپذیرد و بعد از عملیات تصفیه بدهی خود را پرداخت نمایند. در این صورت ثبت زیر انجام می شود:

سرمایه حمید	۱۹۵,۰۰۰
سرمایه محمود	۱۲۳,۰۰۰
بانک	۳۱۸,۰۰۰

بابت انحلال شرکت

سرمایه حمید	۱۸۰,۰۰۰
سرمایه حامد	۱۸۰,۰۰۰

بابت نقل بدهی آقای حامد توسط حمید

سرمایه حمید	۱۷۲,۰۰۰
سرمایه محمود	۱۲۳,۰۰۰
بانک	۳۰۰,۰۰۰